

ความรู้และทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

สนทยา เขมวิรัตน์
ธานี คงเพ็ชร
ดวงใจ เขมวิรัตน์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2551

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Knowledge and Perspective of Students in Faculty of Business
Administration of Rajamangala University of Technology in Bangkok
Towards Business Ethics

Sontaya Khamwirat

Thanee Kongpetch

Duangjai Khamwirat

This Research is Funded by Rajamangala University of Technology

Phra Nakhon. Year 2008

- ชื่อเรื่อง** : ความรู้และทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมนคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
- ผู้วิจัย** : สนทยา เขมวิรัตน์ สาขาวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ธานี คงเพชร สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ดวงใจ เขมวิรัตน์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มทร.พระนคร
- พ.ศ.** : 2551

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมนคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ใน 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคมโดยจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ อาชีพของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมนคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,734 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบทดสอบ จำนวน 28 ข้อ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t - test for independent sample , F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยด้านที่มีระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านสังคม รองลงมา คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน และ ด้านหน่วยราชการ
2. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05
3. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชาต่างกัน มีทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน และด้านสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

(2)

5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ด้านลูกค้า ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

Title : Knowledge and Perspective of Students in Faculty of Business Administration at Rajamangala University of Technology in Bangkok Towards Business Ethics

Researcher : Sontaya Khamwirat. Faculty of Business Administration ,RMUTP
Thanee Kongpetch . Faculty of Business Administration ,RMUTP
Duangjai Khamwirat. Faculty of Science and Technology, RMUTP

Year : 2008

Abstract

The purpose of this study was to study and compare knowledge and perspective of students in faculty of business administration at Rajamangala University of Technology in Bangkok towards business ethics in 4 aspects : customer, competitor, government and social. The students were classified by gender, academic years, major subjects, student achievement and parents' occupation. The samples in this research were 1,734 students. The study participates were selected by stratified random sampling. The 28 item tests and 60 item questionnaires of Likert's rating scales were used as the research instrument. Percentage, mean, standard deviation, t - test for independent sample, F - test and "LSD" analysis were statistical methods to analyze data.

The results were as follows:

1. Perspective towards business ethics all aspects were in agreeable levels that the social was the highest, while the customer including the competitor and the government was in the second rank.

2. There was significant difference for student's knowledge towards business ethics at the 0.05 level among students in different gender, different academic years, different major subjects, different student achievement and different parents' occupation.

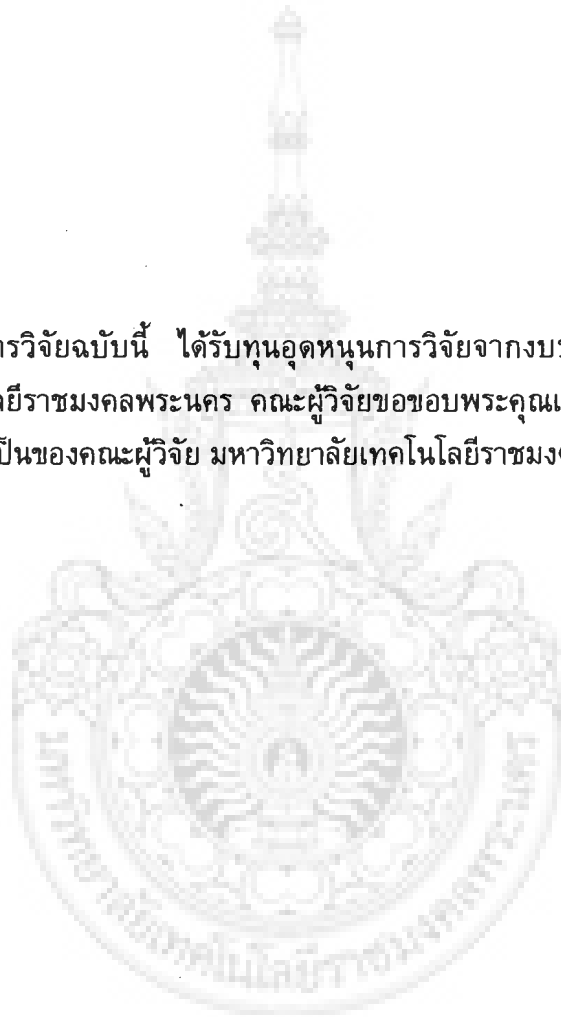
3. There was significant difference for student's perspective towards business ethics in each aspect and all aspects at the 0.05 level among students in different gender, different academic years and different major subjects.

4. There was significant difference for student's perspective towards business ethics in customer, competitor, social and all aspects at the 0.05 level among students in different student achievement.

5. There was significant difference for student's perspective towards business ethics in customer, government, social and all aspects at the 0.05 level among students in different parents' occupation.

รายงานการวิจัยฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณประจำปี 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ความเห็นในรายงานผลการวิจัยนี้เป็นของคณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในการอุดหนุนเงินทุนเพื่อการวิจัย รวมทั้งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ดังนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรทิพา เพ็ญพาณิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญลักษณ์ ทิพยฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำพา ชยสดมภ์ และอาจารย์เพ็ญพิมล ทুমประเสน ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถาม ให้ความรู้และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแก้สำนวนภาษา เพื่อให้สามารถสื่อสารได้ดีขึ้น คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากรายงานการวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาครู อาจารย์ ผู้ประสาทความรู้แก่คณะผู้วิจัย

นายสนทยา เขมวิรัตน์

นายธานี คงเพชร

นางดวงใจ เขมวิรัตน์

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
ขอบคณฺทุน	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
1 บทนำ.....	1
ภุมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ.....	8
ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ.....	8
ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ.....	10
แหล่งกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจ.....	13
ปัญหาการขาดจริยธรรมทางธุรกิจ.....	14
จริยธรรมทางธุรกิจของไทย.....	16
จริยธรรมทางธุรกิจกับตัวแปรทางสังคม.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.....	24
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมหานคร.....	27
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.....	29
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.....	30
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.....	31

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
	ประชากร.....	42
	กลุ่มตัวอย่าง.....	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	97
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
	อภิปรายผล.....	104
	ข้อเสนอแนะ.....	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	114
คณะผู้วิจัย.....	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	44
2	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง.....	56
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทาง ธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปีสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง.....	58
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม ทุกด้าน.....	60
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม ทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน.....	61
6	แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ.....	64
7	แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี.....	65
8	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี.....	66
9	แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา.....	67
10	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา.....	68
11	แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	69
12	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	70
13	แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง.....	72
15	แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกตามตัวแปรเพศ เป็นรายด้านและโดยรวม.....	73
16	แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี เป็นรายด้านและโดยรวม..	74
17	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นปี.....	75
18	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้ำ จำแนกตามระดับชั้นปี.....	76
19	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่งชั้น จำแนกตามระดับชั้นปี.....	77
20	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามระดับชั้นปี.....	78
21	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามระดับชั้นปี.....	79
22	แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา เป็นรายด้านและโดยรวม.....	80
23	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา.....	81
24	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้ำ จำแนกตามสาขาวิชา.....	82
25	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่งชั้น จำแนกตามสาขาวิชา.....	83
26	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามสาขาวิชา.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามสาขาวิชา.....	86
28	แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายด้านและโดยรวม.....	87
29	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	88
30	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้า จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	89
31	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่ง จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	90
32	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	91
33	แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองเป็นรายด้านและโดยรวม.....	92
34	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง.....	93
35	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้า จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	94
36	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	95
37	แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย มีการพัฒนามากขึ้น ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ตลอดจนสังคมและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ จะอาศัยการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นแกนหลัก จึงทำให้อาชีพนักธุรกิจเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาประเทศ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2546) เพราะอาชีพนักธุรกิจเป็นอาชีพหนึ่งของมนุษย์ ที่มีจุดเริ่มต้นมาจากความเพียรพยายาม ที่จะจัดสรรทรัพยากรที่มีให้เพียงพอแก่ความต้องการ ของสังคมมนุษย์ เนื่องจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในธรรมชาติ เริ่มไม่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และด้วยข้อจำกัดของมนุษย์ ที่จะผลิตวัตถุทุกอย่าง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง มนุษย์จึงพยายามที่จะสรรหาวิธีผลิตสินค้า และบริการเพื่อสนองความต้องการ ด้วยเหตุผลที่ว่า มนุษย์มีความต้องการที่จะบริโภคมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจเป็นกลไกสำคัญ ที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และเป็นการช่วยให้สังคมมนุษย์มีวัตถุ(สินค้าและบริการ) เพียงพอแก่การบริโภค โดยมุ่งหวังเพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรจากการประกอบธุรกิจนั้น ๆ (คำพอง งามภักดิ์. 2543) ถ้านักธุรกิจดำเนินธุรกิจตามหลักของธุรกิจดังกล่าวแล้ว ย่อมก่อให้เกิดอาชญากรรมทางธุรกิจต่าง ๆ เช่น การปั่นหุ้น การฉ้อโกงประชาชนของธนาคารพาณิชย์ ที่ปล่อยเงินให้แก่พวกของตัวเองกู้ โดยไม่ต้องมีหลักประกันจนเกิดหนี้สูญรายใหญ่ ๆ การโฆษณาหลอกลวงประชาชน หรือการจงใจให้ข้อมูลที่ผิด ๆ แก่ผู้บริโภค การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือสินค้าที่เสียดัดมอมเมาประชาชน เช่น ยาบ้า หรือ เครื่องดื่มบำรุงกำลังบางชนิดที่กลุ่มคนผู้ใช้แรงงานถูกมอมเมาโดยการโฆษณาให้นิยมดื่มเป็นประจำ ผู้บริหารประเทศจึงควรให้ความสนใจ และควรให้การศึกษากับประชาชน และผู้มีส่วนรับผิดชอบทั้งในด้านการบริหาร ด้านการประกอบการ ด้านการลงทุน เพื่อจะได้มีความรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของบุคคลเหล่านั้น และนักธุรกิจเองจะได้มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น มิเช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม (พรนพ พักกะพันธ์. 2544) ดังนั้นองค์กรหรือบริษัทที่ดี จำเป็นต้องตรวจสอบผลการดำเนินงานของตนเอง ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ว่ามีจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจมากน้อยเพียงใด การดำเนินธุรกิจใด ๆ ก็ตาม ถ้าปราศจากการเอาใจใส่ดูแลจรรยาบรรณทางธุรกิจแล้วย่อมก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ตลอดทั้งยังมีผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กรที่อาจจะไม่ได้รับการยอมรับในธุรกิจเหล่านั้น (สุทธิพันธ์ พรหมสุวรรณ. 2540) จริยธรรมทางธุรกิจจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ และควรได้รับการปลูกฝังให้มีอยู่ในสามัญสำนึกของผู้ที่จะประกอบอาชีพทางธุรกิจ

สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจที่สำคัญแหล่งหนึ่ง ดังที่ฉัตรสุนทร พงศ์ภิญโญ (2544) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาจะเข้ามามีบทบาทแทนบิดามารดา ในการสอนเด็กให้รู้ว่าอะไรคือความถูกต้อง สถาบันการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย จึงมีหน้าที่สร้างพลเมืองที่ดีให้แก่ประเทศชาติ ดังนั้นครูหรืออาจารย์จึงต้องสอนเรื่องจริยธรรมอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางธุรกิจ ที่มีคุณภาพออกสู่โลกธุรกิจจำนวนมากทุก ๆ ปี ก็ให้ความสำคัญกับจริยธรรมทางธุรกิจเช่นกัน โดยมี การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการ ซึ่งทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร สูงที่สุดในด้านคุณธรรมและจริยธรรม (สนทยา เขมวีรัตน์, 2548)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความรู้และทัศนคติของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ฯ ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในโลกธุรกิจ ช่วยลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมทางธุรกิจ ช่วยสร้างเสริมสังคมให้น่าอยู่และลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. คณาจารย์และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง ในการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจให้มีคุณภาพ เป็นบุคลากรที่ดีในโลกธุรกิจ และสังคมต่อไป
2. คณาจารย์และผู้บริหารของสถาบันการศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมนักศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจให้มีคุณภาพ .
3. ผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 3,527 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 3,246 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 2,099 คน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3,159 คน จำแนกตามสาขาวิชา ดังนี้ สาขาวิชาการเงิน จำนวน 334 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 2,329 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 1,961 คน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 4,235 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 928 คน และสาขาวิชาสารสนเทศ จำนวน 2,244 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12,031 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการเงิน จำนวน 183 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 342 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 333 คน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 366 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 170 คน และสาขาวิชาสารสนเทศ จำนวน 340 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,734 คน ประมาณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Yamane' ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 % สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสาขาวิชาของนักศึกษาเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 ระดับชั้นปี
- 1.3 สาขาวิชา
- 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.5 อาชีพของผู้ปกครอง

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านลูกค้า
- 2.2 ด้านคู่แข่ง
- 2.3 ด้านหน่วยราชการ
- 2.4 ด้านสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึง คุณธรรมและจรรยาบรรณที่ผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจควรมี ยึดถือเป็นแนวทางในการผลิตสินค้าหรือบริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ซึ่งจำแนกได้ 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

2. จริยธรรมทางธุรกิจด้านลูกค้า หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อลูกค้า ด้วยความซื่อสัตย์เป็นธรรม เพื่อให้สามารถรักษาลูกค้าของตนไว้ได้ ได้แก่ การขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม ถูกต้องตามจำนวน คุณภาพและราคาที่ตกลงไว้ ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างมีน้ำใจ และเท่าเทียมกัน ไม่กระทำการที่ควบคุมการตัดสินใจของลูกค้า หรือทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น

3. จริยธรรมทางธุรกิจด้านคู่แข่ง หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อคู่แข่งอย่างสร้างสรรค์ไม่ใช้การทำลายล้าง ให้ความร่วมมือในการแข่งขัน เพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดี ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้า การวางแผนร่วมกันในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้ร้ายป้ายสี ทั้บถคู่แข่งทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. จริยธรรมทางธุรกิจด้านหน่วยราชการ หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อหน่วยงานราชการ เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข ได้แก่ การปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ทำธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา ทำตามหน้าที่พลเมืองดี เว้นจากการติดสินบน ให้ของขวัญของกำนัลแก่ข้าราชการ หรือให้ความร่วมมือกับข้าราชการที่มีเจตนาทุจริต

5. จริยธรรมทางธุรกิจด้านสังคม หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อสังคมเพื่อให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างสรรค์สังคม สร้างงานในชุมชน เคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น เว้นจากการทำธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อมเสีย ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และหลีกเลี่ยงการเป็นต้นเหตุของการก่อมลพิษ

6. เพศ หมายถึง คุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

7. ระดับชั้นปี หมายถึง จำนวนปีที่นักศึกษา ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับชั้นปีที่ 1 คือ นักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 หรือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

ระดับชั้นปีที่ 2 คือ นักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 หรือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2

ระดับชั้นปีที่ 3 คือ นักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 1 หรือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3

ระดับชั้นปีที่ 4 คือ นักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 2 หรือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4

8. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาในคณะบริหารธุรกิจ ที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้เป็น 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ในปัจจุบันขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เกรดเฉลี่ย สะสม ต่ำกว่า 2.50 เกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และเกรดเฉลี่ยสะสม สูงกว่า 3.50

10. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพที่ผู้ปกครองของนักศึกษาได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จำแนกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ รับราชการ ทำงานรัฐวิสาหกิจ ทำงานเอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และรับจ้าง

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
9. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน
10. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความรู้และทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
 - 1.1 ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ
 - 1.2 ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ
 - 1.3 แหล่งกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจ
 - 1.4 ปัญหาการขาดจริยธรรมทางธุรกิจ
 - 1.5 จริยธรรมทางธุรกิจของไทย
 - 1.6 จริยธรรมทางธุรกิจกับตัวแปรทางสังคม
2. แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 - 2.1 ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 - 2.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
 - 2.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
 - 2.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 - 2.5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ

การประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตาม ย่อมมีการกำหนดจริยธรรมในการประกอบอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข อาชีพนักธุรกิจก็เช่นเดียวกัน มีนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ ไว้ต่างกันหลากหลายดังนี้

อานันท์ ปันยารชุน (จินดนา บุญบงการ.2544) ให้ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ ว่าจริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึง การผสมผสานระหว่างเศรษฐกิจจริยธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมนโยบาย และการปฏิบัติของภาคธุรกิจ ในการสร้างความสำเร็จในการประกอบการ อย่างมีความรับผิดชอบ มีความยั่งยืนมีผลในระยะยาว ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในกิจการนั้น ๆ อันได้แก่ ผู้ลงทุน ลูกจ้าง ลูกค้า ชุมชน ตลอดจนสภาพแวดล้อมอย่างสมดุล

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544 : 67) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึง มาตรฐานการผลิตสินค้า และ/หรือบริการเพื่อผลตอบแทนตามคุณค่าของการลงทุน โดยเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย กล่าวคือ ทั้งเจ้าของกิจการ ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน ผู้บริโภค ผู้รับบริการ รัฐบาล และสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในเชิงเศรษฐกิจร่วมกัน จริยธรรมธุรกิจ ไม่ได้หมายความเฉพาะความชอบธรรมของตัวธุรกิจเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงกลไกในการจัดการกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น คนทุน ทรัพยากร เทคโนโลยี สังคม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลอันสูงสุดของธุรกิจ หน้าที่อันแท้จริงของธุรกิจ ก็คือการจัดหาสินค้าและบริการในราคาและคุณภาพที่สังคมต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแรงจูงใจจากการได้กำไรในการทำหน้าที่ดังกล่าว หน้าที่ของธุรกิจไม่ใช่การดูแลและพัฒนาสังคม ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ประชาชนหรือป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอื่น ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและองค์การการกุศล การปล่อยให้แต่ละฝ่ายทำหน้าที่ของตน จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า ที่แต่ละฝ่ายจะพยายามไปทำหน้าที่ของฝ่ายอื่น เพราะแต่ละฝ่ายย่อมมีความถนัดและความพร้อมต่างกัน องค์การธุรกิจจึงแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ดี เมื่อมุ่งทำหน้าที่ของตนโดยมุ่งแสวงหากำไร เพราะการที่องค์การธุรกิจมุ่งแสวงหากำไรให้ได้มาก ๆ และให้ได้นาน ๆ นั้น เป็นการทำประโยชน์ต่อสังคมอย่างมากในด้านเศรษฐกิจ เพราะในระบบการตลาดผู้ที่จะทำกำไรได้ดีในระยะยาว ก็คือผู้ที่ผลิตและให้บริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การแข่งขันในระบบตลาด จะทำให้ผู้ประกอบการที่ไม่มีประสิทธิภาพต้องเลิกกิจการไป เพราะธุรกิจประสบความสำเร็จหรือได้กำไรไม่คุ้ม

สุภาพร พิศาลบุตร (2544 : 79) ได้อธิบายสรุปได้ว่า จริยธรรมทางธุรกิจ คือคุณธรรม และจรรยาบรรณที่ได้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคล ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน ให้ประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางที่จะอำนวยประโยชน์สุข ให้แก่ทั้งตนเองในฐานะผู้ประกอบการ องค์กรการ รัฐบาล บุคคลอื่น ๆ ในสังคม ตลอดจนสภาพแวดล้อม

โธมัส เอส. แบตแมน และสกอตต์ เอ สเนลล์ (สมพร เทพสิทธา.2544) ได้ให้คำนิยามว่า “จริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึงหลักการและมาตรฐานทางศีลธรรม ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในโลกของธุรกิจ” อาจจะเป็นจริยธรรมสำหรับการประกอบธุรกิจในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น จริยธรรมในการประกอบธุรกิจการค้า จริยธรรมในการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม จริยธรรมในการประกอบธุรกิจการเงิน หรืออาจจะเป็นจริยธรรมของนักธุรกิจโดยทั่วไป หรือผู้ประกอบการธุรกิจ ในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น จริยธรรมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จริยธรรมของผู้ประกอบธุรกิจก่อสร้าง

นาสซ์ (สุภาพร พิศาลบุตร.2544) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจว่า จริยธรรมทางธุรกิจ เป็นการศึกษาบรรทัดฐานทางจริยธรรมส่วนตัว ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม และเป้าหมายขององค์กรการค้า ทั้งนี้ไม่ใช่มาตรฐานทางจริยธรรม ที่แยกออกไปแต่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีจริยธรรม และแสดงตนเป็นตัวแทนของระบบในทางธุรกิจ จะก่อให้เกิดปัญหาอันเป็นเอกลักษณ์ได้อย่างไร นาสซ์ กล่าวว่า จริยธรรมทางธุรกิจ เกี่ยวข้องกับขอบข่ายพื้นฐาน 3 ประการของการตัดสินใจในการบริหารการจัดการคือ

1. ทางเลือกเกี่ยวกับกฎหมาย ควรจะเป็นอย่างไร และควรจะทำปฏิบัติตามกฎหมายนั้น หรือไม่
2. ทางเลือกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจกฎหมาย
3. ทางเลือกเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของผลประโยชน์ส่วนตัวให้มาก่อนผลประโยชน์ของบริษัท

สมคิด บางโบ (2538 : 30) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณของผู้ประกอบธุรกิจว่า หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลหลายฝ่ายดังต่อไปนี้

1. จรรยาบรรณต่อลูกค้า ต้องให้บริการลูกค้าให้ดีที่สุด จัดหาสินค้าหรือผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดี มาบริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า ราคาของสินค้าหรือบริการ จะต้องยุติธรรมไม่เอาไรต์เอาเปรียบลูกค้า โดยมุ่งแต่กำไรเพียงอย่างเดียว
2. จรรยาบรรณต่อรัฐ คือ การปฏิบัติตามกฎหมายที่ชัดเจน คือต้องไม่ทำธุรกิจเกี่ยวกับของต้องห้ามหรือผิดกฎหมาย จัดทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนด ยื่นแบบประเมินและชำระภาษีตามกำหนดเวลาไม่หลีกเลี่ยงภาษี เป็นต้น

3. จรรยาบรรณต่อเจ้าของเงินทุน ในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทผู้ถือหุ้นบริษัท คือ เจ้าของเงินทุน จุดมุ่งหวังของเจ้าของเงินทุนคือกำไร ดังนั้นพนักงานโดยเฉพาะระดับผู้บริหาร จะต้องบริหารบริษัทอย่างสุดความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อให้บริษัทมีกำไรสูงสุดภายในขอบเขตของจรรยาบรรณของนักธุรกิจ

4. จรรยาบรรณต่อลูกจ้างหรือพนักงาน เนื่องจากการดำเนินธุรกิจจะต้องมีลูกจ้างหรือพนักงานทำหน้าที่ต่าง ๆ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของบริษัท ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจ หรือพนักงานระดับบริหารจะต้องจ่ายค่าจ้างอย่างเป็นธรรม จัดสวัสดิการให้ และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

5. จรรยาบรรณต่อสังคม นักธุรกิจที่ดีย่อมจะบริหารธุรกิจของตนโดยเคารพและปฏิบัติจรรยาบรรณของการประกอบธุรกิจ สร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวม ไม่สร้างปัญหาให้สังคมไม่สร้างภาวะมลพิษให้แก่สิ่งแวดล้อม และไม่เอาเปรียบสังคม

กล่าวโดยสรุปจริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึง คุณธรรมและจรรยาบรรณที่ผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจควรยึดถือเป็นแนวทางในการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ

จริยธรรมทางธุรกิจ ไม่ได้มีการรวบรวมเป็นจรรยาบรรณและเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต่อมาธุรกิจและการค้าได้ขยายกว้างขวางขึ้น มีผู้ประกอบการการค้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากมีทั้งนักธุรกิจและพ่อค้าที่ดี กับนักธุรกิจและพ่อค้าที่ไม่ดี ซึ่งเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคและคู่แข่ง นำความเสื่อมเสียมาสู่ธุรกิจประชาชน สังคม และประเทศชาติ จึงได้เกิดการรวมตัวเป็นองค์การธุรกิจและสมาคมการค้า อีกทั้งเกิดความคิดที่จะรวบรวมหลักควรประพฤติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องกับศีลธรรม เป็นจริยธรรมหรือจรรยาบรรณทางธุรกิจ เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกและผู้ประกอบการธุรกิจได้ยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ ดังที่สมพร เทพสิทธา (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจว่า

1. ธุรกิจที่ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ อาจจะมีกำไรเงินชั่วคราว แต่ในที่สุดก็จะต้องประสบปัญหาและความหายนะ

2. ธุรกิจที่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชน เป็นธุรกิจที่ทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจมุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรอย่างเดียว ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อลูกค้าและประชาชนจะขาดความเลื่อมใสศรัทธาจากลูกค้าและประชาชน และสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่สังคมและประเทศชาติ

3. หากนักธุรกิจส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจ โดยปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะช่วยให้ธุรกิจและเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า การที่ประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินในกลางปี 2540 สาเหตุหนึ่งที่สำคัญเป็นเพราะผู้ประกอบการธุรกิจทางธนาคารและการเงินเช่น บริษัทหลักทรัพย์ไม่ได้ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ มีความโลภเห็นแก่ตัว มีการทุจริต คดโกง

4. การปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะช่วยทำให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ไม่เกิดการเอาเปรียบกันอย่างไม่เป็นธรรม ไม่เกิดการรวมตัวกันสร้างอำนาจการผูกขาดที่เอาเปรียบต่อกันและคู่แข่งและผู้บริโภค

5. โลกในปัจจุบันเป็นโลกของยุคโลกาภิวัตน์ ต้องมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจจะช่วยส่งเสริมสมรรถนะการแข่งขันทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ส่วนจินตนา บุญบงการ (2544) ให้เล็งเห็นความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ ดังนี้

1. เพื่อความสามารถในการแข่งขัน จอห์น เอเกอร์ (John Aker) อดีตประธานกรรมการของบริษัทไอบีเอ็ม ได้เคยกล่าวไว้ว่า ถ้าผู้บริหารกิจการไม่มีจริยธรรม กิจการนั้น ๆ จะไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ ทั้งในตลาดระดับชาติ และนานาชาติ

2. การเพิ่มผลผลิต (Productivity) การใช้จริยธรรมในธุรกิจช่วยสร้างความสามารถในการผลิตให้สูงขึ้น เนื่องจากพนักงานของบริษัท เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิธีการจัดการของฝ่ายบริหาร ถ้าการจัดการนั้นมีจริยธรรม ผลกระทบต่อพนักงานจะเป็นบวก ทำให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำงานและมีความจงรักภักดีต่อบริษัทมากขึ้น อันมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตของบริษัท

3. การบริหารที่มีจริยธรรมทำให้บริษัทมีความเข้มแข็งขึ้น เนื่องจากช่วยส่งผลกระทบทางบวกต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียที่อยู่นอกบริษัท เช่น ลูกค้า เป็นต้น ทำให้ลูกค้ามีศรัทธาเชื่อถือต่อบริษัท นอกจากนี้ยังทำให้สาธารณชนยอมรับในบริษัท การยอมรับเช่นนี้ทำให้บริษัทมีความมั่นคงและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

4. การออกกฎข้อบังคับของรัฐบาล การทำธุรกิจที่มีจริยธรรม และการบริหารที่มีจริยธรรมช่วยลดความจำเป็น ที่รัฐต้องออกข้อบังคับ การมีข้อบังคับเป็นจำนวนมากและมีรายละเอียดปลีกย่อย ย่อมทำให้การทำธุรกิจและการบริหารจัดการในภาคเอกชน ขาดความคล่องตัว ได้มีแนวโน้มที่รัฐจะออกกฎเกณฑ์และข้อบังคับมากขึ้น เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อควบคุมธุรกิจให้รับผิดชอบต่อสังคมและสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

5. มีความหวังโยในด้านสิ่งแวดล้อมและเกียรติภูมิ และคุณค่าของชีวิตมนุษย์มากขึ้น ปัจจุบันความหวังโยในด้านนี้มีมากขึ้น องค์การของประชาสังคม (Civil Society Organizations) และองค์กรเอกชน (non-government organizations-NGOs) ได้มีบทบาทมากขึ้นในการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์และความเป็นธรรมของประชาชนคนธรรมดาตลอดจนผู้ยากไร้ ธุรกิจและการบริหารภาคเอกชนต้องมีจริยธรรมมากขึ้น เพื่อจะได้ประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกับประชาสังคม (Civil Society) และลดแรงกดดันจากกลุ่มเอกชนทั้งหลาย

6. ธุรกิจที่มีจริยธรรมจะสามารถช่วยป้องกัน ไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นแก่ชุมชน เช่น การที่โรงงานอุตสาหกรรมไม่ทิ้งของเสียหรือเป็นพิษ ย่อมทำให้ชุมชนมีความปลอดภัย

7. ธุรกิจที่มีจริยธรรมจะช่วยปกป้องผู้ที่ทำงานให้กับธุรกิจนั้น ๆ เช่น การที่ไม่ต้องกังวลว่าจะต้องถูกสอบสวนถูกค้นประวัติ ย่อมทำให้เกิดความสบายใจในการทำงาน ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือธุรกิจที่มีจริยธรรมจะช่วยดึงดูดให้คนมาทำงานบริษัท เพราะโดยปกติแล้วคนเรามักชอบที่จะทำงานในบริษัทที่มีความถูกต้องชอบธรรมและสังคมยอมรับ

ไชย ณ พล (2536) ได้กล่าวว่าจริยธรรมเป็นหนทางแห่งความสำเร็จที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ โดยจำแนกความสำคัญได้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความเชื่อถือ (Credit) เป็นปัจจัยที่ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทั้งในด้านการลงทุนและการตลาด

2. ก่อให้เกิดการทุ่มเท (Devotion) เมื่อปฏิบัติต่อพนักงานทุกอย่างมีมนุษยธรรมและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง พนักงานย่อมทุ่มเทความสามารถต่อการผลิตหรือการบริการอย่างเต็มกำลังความสามารถ

3. ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี (Good Image) ย่อมมีผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าและบริการ (Brand Royalty) จึงเป็นที่มาแห่งความร่ำรวย

4. ก่อให้เกิดการลดหย่อนทางกฎหมาย เพราะเมื่อมีประวัติที่ดีงาม หากเกิดพลาดพลั้งมีคดีความกับบุคคลอื่น ย่อมได้รับความเห็นใจ

5. ก่อให้เกิดการทำงานอย่างมีความสุข เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว (อ้างอิงจากพิสมัย พนาเวศร์.2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีจริยธรรม ในการประกอบธุรกิจที่ทำให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จคือ

1. ด้านการผลิตสินค้า (The Ethical in Producing) ทำให้การผลิตสินค้าได้มาตรฐานให้ความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การส่งมอบสินค้าแก่ลูกค้าตรงเวลา ทันตามความต้องการของผู้บริโภค

2. ด้านการจำหน่ายสินค้า (The Ethical in Distribution) การตั้งราคาสินค้าเหมาะสมไม่เอาเปรียบลูกค้า ส่งมอบสินค้าครบถ้วนตามจำนวนที่สั่งซื้อ ไม่จำหน่ายตัดราคาให้ต่ำกว่าผู้อื่น

3. ด้านการบริการ (The Ethical in Services) มีความรับผิดชอบในการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งสินค้า การบริการหลังการขาย การบริการผ่อนชำระ บริการในด้านความปลอดภัย และการบริหารด้านข้อมูลข่าวสารโดยไม่หลอกลวงลูกค้า

4. ด้านความซื่อสัตย์ในอาชีพธุรกิจ (The Ethical in Business Hon our) มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ย่อมจะแสดงถึงศักดิ์ศรีและความเชื่อมั่นต่อกัน ถ้าไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกันแล้วธุรกิจจะมีอายุยืนยาวได้มาก

5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (The Ethical Social Responsible) ไม่ผลิตสินค้า ที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ มีการควบคุมเสียง สี และกลิ่น มีให้รับกวนชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เสียสละ ช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาส เจลี่ยความสุข แบ่งปันแก่ผู้ยากไร้

6. คุณธรรมของพนักงานขาย (The Ethical of Salesman) ด้วยการยึดหลักแห่งคุณภาพ รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ได้เถียง ดุถูกหรือเยาะเย้ยลูกค้า มีความซื่อสัตย์สุจริต มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อลูกค้า

7. การปฏิบัติตามกฎหมาย (Follow the Rule and Regulation) ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด รักษาสิทธิและเสรีภาพของปวงชน ไม่ว่าจะเป็นการค้าขายสินค้าหรือการแข่งขันทางการค้า

แหล่งกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจ

แหล่งกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจ ตามที่ ฉัตรสุมน พงศ์ภิณูญ (2544) กล่าวไว้ มีหลายหน่วยของสังคม ที่มีส่วนในการกำหนดจริยธรรมทางธุรกิจ ของบุคคล ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันย่อยเล็ก ๆ แต่เป็นสถาบันหลักอันสำคัญ มากในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์

2. สถาบันทางศาสนา ทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะนับถือศาสนา ไດก็ตามทุกคนก็มีสิทธิเป็นคนดี

3. สถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาจะเข้ามามีบทบาทแทนบิดามารดา ในการสอนเด็กให้รู้ว่าอะไรคือความถูกต้อง สถาบันการศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย มีหน้าที่สร้างพลเมืองที่ดี ให้แก่ประเทศชาติ ครูหรืออาจารย์จึงต้องสอนในเรื่องจริยธรรมอยู่เสมอ

4. สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ เมื่อเรียนจบการศึกษาแล้วทุกคน ก็ออกมาทำงานในการทำงานให้ได้ดีให้ถูกต้องนั้น บางสมาคมวิชาชีพก็ได้มีข้อกำหนด ในการประพฤติตัวของสมาชิก เช่น สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้กำหนดมารยาทผู้สอบบัญชีไว้ หรืออาชีพอื่น ๆ ก็จะมีกำหนดไว้เช่นกันไม่ว่าจะเป็นสมาคมทนายความ หรือผู้ประกอบการอาชีพทางด้านวิศวกรรม ส่วนผู้ประกอบการด้านการบริหารธุรกิจนั้น สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยก็ได้มีการกำหนดจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจไว้แล้วเช่นกัน

5. วัฒนธรรมที่กลุ่มธุรกิจนั้น ๆ ตั้งอยู่ในแต่ละสังคมย่อมมีค่านิยมของตนเอง เมื่อบริษัทไปตั้งอยู่ในสังคมใดก็ตาม ย่อมต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมนั้นตั้งขึ้นมา ซึ่งเราเรียกว่า ค่านิยมของสังคม

6. สื่อมวลชน สื่อมวลชนไม่ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ล้วนแล้วมีส่วนชี้นำสังคมทั้งนั้น ถ้ามีการทำผิดก็จะกล่าวเตือน ถ้ามีการทำถูกก็จะได้รับคำสรรเสริญจาก สื่อมวลชน ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ดีหรือไม่ดีของธุรกิจ

7. กฎหมาย รัฐบาลมีหน้าที่ออกกฎหมาย ให้ธุรกิจปฏิบัติตามกฎหมายที่เขียนไว้ แม้ว่ากฎหมายไม่อาจจะเขียนได้ครอบคลุมไว้หมดทุกเรื่องก็ตาม แต่ก็มีสถาบันอื่นทำหน้าที่ควบคุม ดูแล การควบคุมให้ธุรกิจตัดสินใจได้ถูกต้องตามจริยธรรม มีหลายองค์กรที่รัฐบาลตั้งขึ้นเพื่อควบคุมธุรกิจ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการอาหารและยา เป็นต้น

8. คู่แข่งขัน การที่คู่แข่งปฏิบัติตนอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ย่อมทำให้เราต้องปฏิบัติตามนั้นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

9. องค์กรซึ่งประกอบด้วย

- ผู้บังคับบัญชาเป็นแม่แบบของผู้บังคับบัญชาอื่นได้ทั้งแม่แบบที่ดี และไม่ดี

- เพื่อนร่วมงาน

- ระบบการประเมินผลการให้รางวัลและการลงโทษ ระบบต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกองค์กร ให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันได้

- การแข่งขันกันเองภายในองค์กร คือ ทุกคนต้องทำงานแข่งขันกันเพื่อขอรับรางวัลในปลายปี และถ้ารางวัลนั้นมีจำกัด การแข่งขันก็จะรุนแรง บางครั้งจึงทำให้ผู้แข่งขันบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่มีจริยธรรมในการแข่งขัน

ปัญหาการขาดจริยธรรมทางธุรกิจ

ในการประกอบธุรกิจโดยทั่วไป ผู้ประกอบการต้องเกี่ยวข้องกับนายจ้าง ลูกจ้าง ลูกค้า การบริหารภายใน การบริหารการขาย การผลิต การติดต่อกับระบบราชการ เช่น การเสียภาษี เป็นต้น ทำให้เกิดมีปัญหาด้านจริยธรรมธุรกิจ ที่เป็นปัญหาท้าทายให้นักปรัชญาทางจริยศาสตร์ธุรกิจ นำมาช่วยกันพิจารณาหาข้อยุติปัญหาต่าง ๆ มีดังนี้ (นภาจรี นำเบญจพล.2541)

1. ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ปัญหานี้เกิดขึ้นมากมาย ทั้งการคัดเลือกลูกจ้าง การทดลองงาน การให้ค่าจ้าง การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย และสวัสดิการของลูกจ้าง

2. ปัญหาเกี่ยวกับลูกค้าในเรื่องการบริการหลักการขายหรือ ด้านสัญญาการซื้อขาย

3. ปัญหาการบริหารภายในองค์กร ตั้งแต่ระดับบน จนถึงระดับล่าง ในเรื่องของการจัดสรรผลประโยชน์

4. ปัญหาการบริหารตลาดการผลิต ความขัดแย้งในผลประโยชน์
5. วงการธุรกิจ ตลาดหลักทรัพย์ การค้าเงินก็จะมีปัญหา คนวงในรู้ข้อมูล ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ
6. ปัญหาเรื่องการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่มากทางจริยศาสตร์ ธุรกิจในเรื่องของบริษัทขายกระดาษ คือ ขายเฉพาะใบเสร็จ เพื่อให้บริษัทต่าง ๆ นำมาลดกำไร ทำให้ดูเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย การขอภาษีมูลค่าเพิ่มคืน ฯลฯ
7. ปัญหาจริยธรรมของวิศวกร ในโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างอาคารการประกอบการอุตสาหกรรมต่าง ๆ สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานทำให้เป็นภัยต่อผู้บริโภค หรือการควบคุมการก่อสร้างที่ผิดมาตรฐาน เป็นต้น
8. ปัญหาความลับทางการค้า สูตรต่าง ๆ ของการผลิตอาหารและยาต่าง ๆ
9. ปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล คือ คู่แข่งทางการค้า มีการดักฟังโทรศัพท์ ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นความลับ รวมไปถึงการใช้โทรทัศน์วงจรปิด ดูการทำงานของพนักงาน กลายเป็นการก้าวล้ำความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของพนักงานไป ในเรื่องการดักฟังโทรศัพท์ตอนนี้แพร่หลายมากทำได้ง่าย โดยจะมีหน่วยงานเอกชนที่รับทำเรื่องนี้โดยเฉพาะ เหมือนเป็นสายลับทางธุรกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกได้เปรียบด้านข้อมูลข่าวสาร
10. ปัญหาของการโฆษณาหลอกลวงผู้บริโภคให้คล้อยตาม โดยใช้หลักการโฆษณาจูงใจด้วยภาพแสง สี เสียง จนดูเกินความจริง
11. ปัญหาการขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ปัญหานี้เกิดขึ้นได้ทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม กลุ่มธุรกิจหลายกลุ่มที่ทำธุรกิจที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

จริยธรรมทางธุรกิจของไทย

มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (Institute for Management Education for Thailand) (IMET) (อ้างอิงจาก พรนพ พุกกะพันธ์. 2544) มีวัตถุประสงค์ของมูลนิธิเพื่อที่จะให้นักธุรกิจมีจรรยาบรรณ มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจด้วยกันโดยกำหนดตามบทบาทของนักธุรกิจที่มีต่อบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. บทบาทของนักธุรกิจที่มีต่อบุคคลภายในองค์กร

1.1 นักธุรกิจ ต่อ พนักงาน

พนักงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบธุรกิจและเป็นทรัพยากรที่มีค่าของธุรกิจ การมีพนักงานที่ดี ฐานะ มีความซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง จะทำให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในผลงาน ทำให้นักธุรกิจมีภาระในการแก้ไขปัญหาน้อยลง และสามารถปฏิบัติงานด้านอื่นได้มากขึ้น นักธุรกิจที่ดีจะต้องศึกษา และมีความรู้ว่าควรจะบริหารพนักงานให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพได้นานที่สุดได้อย่างไร

นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อบุคคลข้างโดยยึดหลักดังต่อไปนี้

- พึงให้ค่าจ้างและผลตอบแทน ที่เหมาะสมกับความสามารถและลักษณะงาน รวมทั้งการให้รางวัลเมื่อธุรกิจมีกำไรมากขึ้นหรือธุรกิจดีขึ้น
- พึงเอาใจใส่ในสวัสดิการ สถานที่ทำงาน สภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ของพนักงานให้ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย และจัดหาเครื่องป้องกันภัยอันอาจเกิดในการทำงาน รวมทั้งดูแลสุขภาพของพนักงานให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานด้วย
- พึงพัฒนา ให้ความรู้เพื่อเพิ่มความชำนาญและประสบการณ์ของพนักงานด้วยการให้ฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในด้านงานที่เขาทำเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงานสำหรับธุรกิจโดยตรง
- พึงให้ความเป็นธรรมในการปกครองและพิจารณาผลตอบแทน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้โอกาสในการแสดงความสามารถเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้สามารถออกความคิดเห็นได้ โดยเสรี
- พึงศึกษาและทำความเข้าใจ กับลักษณะนิสัยใจคอ รวมทั้งความถนัดของพนักงานแต่ละคน ซึ่งทำให้รู้ว่าใครเหมาะกับงานประเภทใด และจะอย่างไรให้เขาทำงานดีที่สุดใน และพอใจกับงานที่เขาทำ เพราะงานกับคนที่เหมาะสมย่อมมีผลงานดีกว่าเสมอ
- พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลและความสามารถของพนักงาน และเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวไว้เป็นอย่างดี ไม่จ่ายแจกหรือเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต
- พึงให้ความเชื่อถือไว้วางใจ มอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นให้ความยอมรับในฐานะที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน

- พึ่งให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอ หรือเมื่อเห็นว่าจำเป็นทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวตามความเหมาะสม
- พึ่งสนับสนุนให้พนักงานได้ประพฤติดนเป็นพลเมืองดี และมีโอกาสทำประโยชน์ต่อสังคม

1.2 บทบาทของนักธุรกิจต่อผู้ลงทุน

บุคคลที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดของธุรกิจ มิใช่เพียงแต่ผู้บริหาร และพนักงานเท่านั้น ผู้ลงทุน เป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อธุรกิจ ในฐานะเป็นเจ้าของกิจการ นักลงทุนจำนวนไม่น้อยที่มีสภาพเป็นมือใหม่ในวงการธุรกิจ จึงมีบทบาทสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทในแง่ของควมมีจริยธรรมต่อผู้ลงทุน ดังต่อไปนี้

- พึ่งดำเนินธุรกิจอย่างระมัดระวังเพื่อให้ธุรกิจสามารถทำกำไรและจัดสรรจ่ายเป็นเงินปันผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนตามความเหมาะสม
- พึ่งดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าสมกับความไว้วางใจของผู้ลงทุนมอบให้
- พึ่งมีความจริงใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริง แก่ผู้ลงทุน และสาธารณชน

2. บทบาทของนักธุรกิจที่มีต่อบุคคลภายนอกองค์การ

2.1 นักธุรกิจ ต่อ ลูกค้า

ลูกค้า เป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ธุรกิจดำเนินการได้ เป็นผู้ซื้อสินค้าและใช้บริการทำให้มีรายได้เพื่อการใช้จ่ายในการบริหารธุรกิจและกำไร ตลอดจนสร้างความเจริญเติบโตในธุรกิจต่อไป ดังนั้น ลูกค้าพึงได้รับการปฏิบัติต่ออย่างซื่อสัตย์ เป็นธรรม หากนักธุรกิจไม่สามารถรักษาลูกค้าของตนได้ ก็ไม่สามารถรักษาธุรกิจของตนไว้ได้เช่นกัน

นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อลูกค้าดังนี้

- พึ่งขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม มีกำไรตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับคุณภาพสินค้าและบริการ
- พึ่งขายสินค้าและบริการให้ถูกต้องตามจำนวน คุณภาพ ราคาที่ตกลงกัน และมีความรับผิดชอบตามภาระผูกพันของตน
- พึ่งดูแลและให้บริการแก่ลูกค้าทุกอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชังให้โอกาสเท่าเทียมกันที่จะซื้อสินค้าและบริการไม่ว่าในสภาวะใด เช่น ในภาวะสินค้าขาดตลาด เป็นต้น
- พึ่งละเว้นการกระทำใด ๆ ที่จะควบคุมการตัดสินใจของลูกค้าในการซื้อหรือรับบริการโดยใช้ความใหญ่ขององค์กรของตนเป็นเครื่องต่อรอง หรือการซื้อขายโดยวิธีต่าง ๆ ตอบแทนกัน หรือสร้างเงื่อนไขกำหนดให้ลูกค้าต้องทำตาม

- พึงละเว้นการกระทำใด ๆ เพื่อให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นโดยไม่มีเหตุผล เช่น การกักตุนสินค้า ปลอ่ยข่าวอันเป็นเท็จ เพื่อให้ลูกค้าหลงเชื่อต้องซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าในสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่จำเป็น
- พึงปฏิบัติต่อลูกค้า และให้บริการอย่างมีน้ำใจไมตรี มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน

2.2 นักธุรกิจ ต่อ คู่แข่งขัน

การแข่งขันจะกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และยังเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริโภค การมีคู่แข่งชั้่นทำให้นักธุรกิจ ต้องพยายามทำให้ธุรกิจของตนเจริญก้าวหน้าได้เร็วกว่าเดิม ทำให้เกิดการตื่นตัว ปรับเปลี่ยนการผลิต การเสนอและปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ ลดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขัน คู่แข่งขันจึงจำเป็นในการพัฒนาธุรกิจ การแข่งขันเป็นสิ่งพิสูจน์ความสามารถ การแข่งขันเป็นการสร้างสรรค์ มิใช่เพื่อทำลายล้างซึ่งกันและกัน

นักธุรกิจจึงควรปฏิบัติต่อคู่แข่งชั้่นดังต่อไปนี้

- พึงละเว้นจากการกลั่นแกล้ง ให้อายป้ายสี ทั้บถมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือด้วยการข่มขู่และกีดกัน อันจะทำให้คู่แข่งชั้่นเสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การขายตัดราคา การทุ่มสินค้าเข้าตลาด การแย่งขายเมื่อลูกค้าได้ตกลงใจที่จะซื้อจากคู่แข่งชั้่นแน่นอนแล้ว รวมทั้งการเอาข้อมูลของคู่แข่งชั้่นมาโดยมิชอบ เป็นต้น
- พึงให้ความร่วมมือในการแข่งขันเพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดี เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้าหรือสร้างสรรค์สินค้า หรือบริการใหม่ ๆ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์สูงสุด โดยการวางแผนร่วมกันป้องกันการขาดแคลน และการหาแหล่งชดเชย หรือการหาวัสดุอื่นชดเชย เช่น ป่าไม้ เหมืองแร่ เป็นต้น

2.3 นักธุรกิจ ต่อ หน่วยราชการ

หน่วยราชการ เป็นหน่วยของสังคมหน่วยหนึ่ง ที่ทุกคนในชุมชนต้องมีการติดต่อในแง่ของรัฐกับพลเมืองของรัฐ หน่วยราชการเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารของรัฐต่อประชาชน เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่อย่างสงบสุขภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย เป็นการปกป้องผู้อ่อนแอจากผู้มีกำลัง เป็นการป้องกันการใช้กำลังในทางมิชอบ ด้วยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร เป็นธรรมดาที่บุคคลในชุมชนจะรู้สึกต่อต้านและไม่ยอมรับในเบื้องต้น หากผู้ใช้อำนาจบริหารนั้น มิได้ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือ นักธุรกิจเองมักมีป้ญหาเสมอเมื่อต้องติดต่อกับหน่วยราชการซึ่งบางครั้งป้ญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากความไม่เข้าใจในลักษณะการทำงานของกันและกัน บางครั้งนักธุรกิจเองก็ไม่เข้าใจหลักการและเหตุผลของรัฐ หรืออาจเป็นว่านักธุรกิจเองมีความรู้เฉพาะในเรื่องของตนไม่ได้มองเห็นภาพทั้งหมดดั่งที่ข้อมูลราชการมีอยู่ และบ่อยครั้งป้ญหาก้เกิดจากบุคคลผู้ปฏิบัติราชการ หรือข้าราชการผู้ใช้อำนาจรัฐนั้น ได้ใช้อำนาจที่ตนได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ซึ่งถือเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลไม่ใช้รัฐ และบุคคลย่อมถูกเพิกถอนจากการ

ใช้อำนาจนั้นได้หากใช้อำนาจไม่ถูกต้อง นักธุรกิจย่อมไม่ถือว่าข้าราชการกับรัฐเป็นสิ่งเดียวกัน เมื่อนักธุรกิจทุกคนมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อหน่วยราชการ ก็จะสามารถใช้หลักของจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจกับหน่วยราชการได้โดยง่าย ไม่เกิดความลำบากใจและเดือดร้อนต่อตัวของนักธุรกิจ และต่อธุรกิจของตนเอง

นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อหน่วยราชการดังนี้

- ฟังทำธุรกิจกับหน่วยราชการอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นธรรมมีอัธยาศัยไมตรีประหนึ่งลูกค้าทั่วไป
- ฟังปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายในการทำธุรกิจ ทำบัญชีเสียภาษีให้รัฐ อย่างถูกต้องตามลักษณะของธุรกิจ ไม่เปิดโอกาสให้ข้าราชการประพฤติมิชอบในธุรกิจของตน
- ฟังละเว้นจากการตัดสินบน จ้างวานข้าราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนในการประกอบธุรกิจใด ๆ แม้ว่าธุรกิจนั้นจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม
- ฟังละเว้นการให้ความร่วมมือสนับสนุนการกระทำของข้าราชการ ที่มีต่อเจตนาทำการทุจริตไม่ว่าในทางใด ๆ แม้จะไม่เกี่ยวข้องเสียหายต่อธุรกิจของตนเองก็ตาม

2.4 นักธุรกิจ ต่อ สังคม

สังคม เกิดจากการที่มีคนมาอยู่ร่วมกันโดยที่แต่ละคนมีหน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพในฐานะที่เป็นพลเมืองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย เนื่องจากคนในสังคมและบุคคล มีความแตกต่างกันโดยสถานะ อาชีพ ศาสนา เชื้อชาติ และความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ การที่ทุกคนที่มีความแตกต่างเหล่านั้น จะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และพอใจในสภาพความเป็นอยู่ตามสภาวะของตนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกคน ที่เป็นสมาชิกของสังคม ช่วยกันสร้างสรรค์สภาพแวดล้อม สภาพธรรมชาติ พัฒนาอนามัยสังคม ทั้งทางวัตถุและจิตใจ มีการับการให้อย่างสมดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนอยู่นอกเหนือจากขอบเขตการบังคับของกฎหมายทั้งสิ้น

โดยที่นักธุรกิจเป็นสมาชิกของสังคม มีสังคมเป็นรากฐานการประกอบธุรกิจของตน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของสังคมย่อมกระทบต่อธุรกิจได้ นักธุรกิจจึงควรถือเป็นความรับผิดชอบ ในอันที่จะมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โดยมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ฟังละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อม ทั้งความเสื่อมของจิตใจ และความเสื่อมทางศีลธรรม อันส่งผลให้คนในสังคมขาดคุณภาพและสร้างค่านิยมที่ผิด เช่น การเปิดแหล่งอบายมุข แหล่งการพนัน การสนับสนุนและจัดหาเพื่อให้เกิดธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่สนับสนุนให้เกิดการทำผิดกฎหมาย เช่น การรับซื้อของโจร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งบั่นทอนศีลธรรมและความเจริญของสังคมทั้งสิ้น

- ฟังละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทำไร่เลื่อนลอย การค้าสัตว์ป่าและของป่า เพื่อประโยชน์ส่วนตนเท่านั้น
- ฟังละเว้นจากการให้ของขวัญ หรือของกำนัลใด ๆ แก่ข้าราชการ เว้นแต่จะเป็นสิ่งเล็กน้อยที่คนส่วนใหญ่ให้กันตามประเพณีนิยม ฟังระลึกว่าการแสดงไมตรีจิตต่อข้าราชการนั้นเพียงการให้ความร่วมมือ การปฏิบัติตามกฎหมาย และการมีน้ำใจต่อกันย่อมเป็นการเหมาะสมและเพียงพอแล้ว
- ฟังให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการ ในการทำตามหน้าที่พลเมือง ดีให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมและชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้รวมถึงการเสียสละเวลาสิ่งของ และปัจจัยต่าง ๆ ตามที่เหมาะสม
- ฟังมีทัศนคติที่ถูกต้อง และมีความเชื่อถือต่อหน่วยราชการเป็นเบื้องต้น ไม่มีอคติหรือไม่พยายามหลีกเลี่ยงที่จะติดต่อกับ ฟังเชื่อว่านักธุรกิจสามารถร่วมมือกับราชการแก้ไขปัญหามีอยู่ รวมทั้งป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้
- ฟังให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่นหรือธุรกิจอื่นไม่ลอกเลียนความคิดการผลิตรายของต้นแบบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ฟังให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชน เพื่อการสร้างสรรค์สังคม โดยการสละเวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์ ตามความเหมาะสมของตน
- ในการดำเนินธุรกิจ นักธุรกิจฟังให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานแก่คนในชุมชน ให้สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนนั้นๆ อันจะสามารถทำให้ธุรกิจก้าวหน้าและยังทำให้สังคมมีคนที่มีความดี มีรายได้และพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง
- ฟังดูแลเอาใจใส่การประกอบกิจการของตน ป้องกันมิให้เป็นต้นเหตุก่อมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น การจัดระบบระบายน้ำทิ้ง การป้องกันน้ำเสียที่จะไหลสู่แม่น้ำลำคลอง รวมทั้งระบบป้องกันอัคคีภัยอันเป็นการป้องกันภัยให้ชุมชนได้

2.5 พนักงาน ต่อ ธุรกิจ

โดยที่พนักงานมีส่วนอย่างสำคัญในอันที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามทำนองครองธรรม รวมทั้งสามารถทำให้นักธุรกิจสามารถปฏิบัติตามจริยธรรมดังกล่าว

ดังนั้นพนักงานพึงปฏิบัติดังนี้

- ฟังมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบงานตามขอบเขตหน้าที่ของตน มีความขยันหมั่นเพียร มีวินัย ทำงานของตนอย่างเต็มความสามารถ
- ฟังรักษาและรับผิดชอบต่อ การใช้ทรัพย์สินของนายจ้างให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และดูแลรักษาไม่ให้เกิดเสียหาย ไม่ใช้ทรัพย์สินของนายจ้าง ทั้งสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี ข้อมูล เอกสารสิทธิ์ สิทธิ

ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ในทางที่ไม่เกิดประโยชน์กับนายจ้าง ทั้งไม่นำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น

- พึงระมัดระวังการประพฤติปฏิบัติในเรื่องส่วนตัว ที่อาจกระทบกระเทือนถึงนายจ้าง เช่น การวางตัวในสังคม การใช้สิทธิทางการเมือง การใช้ข้อมูลของนายจ้างในทางหาประโยชน์ เป็นต้น

- พึงหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติที่ขัดต่อผลประโยชน์ของนายจ้าง เช่น การทำธุรกิจแข่งขัน การซื้อหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนกับกิจการคู่แข่ง การรับผลประโยชน์และเกี่ยวข้องทางการเงินกับผู้ที่ทำธุรกิจกับนายจ้าง ซึ่งมีผลให้เกิดความได้เปรียบและเสียเปรียบในเชิงธุรกิจกับคู่ค้ารายอื่น

- พึงหลีกเลี่ยงการรับของขวัญจากผู้ที่ทำธุรกิจกับนายจ้าง

- พึงละเว้นจากการทำงานให้ผู้อื่น กิจการอื่น หรือนายจ้างคนอื่น เว้นแต่ในกรณีที่ทำเป็น ต้องทำเพื่อหารายได้เพิ่มเติมต้องรายงานให้นายจ้างได้รับทราบ และจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของนายจ้างโดยตรง ทั้งนี้ต้องเป็นงานที่นายจ้างเห็นสมควรให้ทำด้วย

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาจริยธรรมทางธุรกิจ ที่มีต่อบุคคลภายนอกองค์กร ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. จริยธรรมทางธุรกิจด้านลูกค้า หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์เป็นธรรม เพื่อให้สามารถรักษาลูกค้าของตนไว้ได้ ซึ่งได้แก่ การขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม ถูกต้องตามจำนวน คุณภาพและราคาที่ตกลงไว้ ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างมีน้ำใจและเท่าเทียมกัน ไม่กระทำการที่ควบคุมการตัดสินใจของลูกค้า หรือทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น

2. จริยธรรมทางธุรกิจด้านคู่แข่ง หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อคู่แข่งอย่างสร้างสรรค์ไม่ใช่การทำลายล้าง ให้ความร่วมมือในการแข่งขันเพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดีได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้า การวางแผนร่วมกันในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้ร้ายป้ายสี ทั้บถคู่แข่งทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. จริยธรรมทางธุรกิจด้านหน่วยราชการ หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อหน่วยราชการเพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข ได้แก่ การปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ทำธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา ทำตามหน้าที่พลเมืองดี เว้นจากการดิดสินบน ให้ของขวัญ ของกำนัลแก่ข้าราชการ หรือให้ความร่วมมือกับข้าราชการที่มีเจตนาทุจริต

4. จริยธรรมทางธุรกิจด้านสังคม หมายถึง การที่นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อสังคมเพื่อให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า ได้แก่การให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างสรรค์สังคม สร้างงานในชุมชน เคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น เว้นจากการทำธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อมเสีย ทำลายทรัพยากร ธรรมชาติ และหลีกเลี่ยงการเป็นต้นเหตุของการก่อมลพิษ

จริยธรรมทางธุรกิจกับตัวแปรทางสังคม

การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจได้มีผู้ทำการศึกษาและพบว่าตัวแปรทางสังคมที่ส่งผลต่อจริยธรรมได้แก่ตัวแปรต่างๆดังนี้

จากการศึกษาของกัสติน (ธีรนาฎ จตุรธำรง.2543) พบว่า สังคมไทยมีลักษณะเป็นสองมาตรฐาน (Double Standard) โดยสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะอบรมเลียดูเพศหญิงให้มีความอ่อนโยน สุภาพเรียบร้อย ในขณะที่เพศชาย จะได้รับการอบรมให้มีความเข้มแข็ง และโดยธรรมชาติเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางร่างกายและจิตใจ ลักษณะนี้ย่อมมีผลต่อบุคลิกภาพ ทักษะคิด แนวคิด และพฤติกรรมของเพศทั้งสอง

สวัสต์ ดวงจันทร์ และคณะ (ธำรง ชูทัพ. 2535) ได้ทำการศึกษาในระดับพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมีธยมศึกษาในโรงเรียน สังกัด กรมสามัญ เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนหญิงมีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าทุก ๆ ระดับ ชั้นเรียนและอายุ

สันติยา ไชยศรีชลธาร (2528) ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันและมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนทุกด้าน ไม่ต่างกัน แต่นักเรียนที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

วิวัฒน์ อิศวานิชย์ (ธำรง ชูทัพ . 2535) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย ที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์แตกต่างกัน เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เด็กผู้หญิงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กผู้ชาย และเด็กที่อยู่ในต่างจังหวัดมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่มีความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้จริยธรรมของบุคคลแตกต่างกัน คือ ฐานะของครอบครัว โดยพิจารณาได้จากรายได้รวมของสมาชิกในครอบครัว การศึกษาและอาชีพของหัวหน้าครอบครัว เป็นต้น เยาวชนที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกันจะมีวิธีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ต่างกัน ประสบการณ์ก็ย่อมแตกต่างกัน เป็นเหตุให้จริยธรรมของบุคคลแตกต่างกันด้วย

เคย์ (พิสมัย พนาเวศร์.2540) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในการที่จะช่วยเพิ่มหรือลดความเร็วของการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชน เคย์ยังเห็นความสำคัญของลักษณะของครอบครัว ว่ามีส่วนที่จะปลูกฝังลักษณะเบื้องต้นทางจริยธรรมให้แก่เยาวชน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีขึ้นได้

จากการศึกษาของ พิสมัย พนาเวศร์ (2540) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจ ของนักศึกษบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในทุกด้าน และนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนการศึกษาของสายนภา รามพงษ์ (2546) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ ทักษะที่มีต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทักษะต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงคาดว่าตัวแปรทางสังคมจะมีอิทธิพลต่อทักษะที่มีต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจของนักศึกษาตามตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ตัวแปรด้านเพศ สาขาวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง น่าจะทำให้มีทักษะต่อจริยธรรมในการประกอบธุรกิจอาชีพแตกต่างกัน

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นระบบมหาวิทยาลัยของรัฐ ในประเทศไทย สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปัจจุบันมีอยู่ 9 แห่งทั่วประเทศ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2518 ในชื่อ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 เปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และได้ยกสถานะเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 และในปี 2549 ได้มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผลปรากฏว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยดีเด่นในด้านการเรียนการสอน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับการจัดอันดับดีเด่นในการจัดการเรียนการสอนในด้านการเกษตร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เกิดจากการเรียกร้องทางการศึกษา ของนักเรียนอาชีวศึกษาในสมัยย้อนไปเมื่อ 30 ปีก่อน ซึ่งถูกสังคมมองว่าเป็นนักเรียนชั้นสองของสังคม จัดการศึกษาได้เพียงแค่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และการก้าวสู่ระดับปริญญาตรีนั้น จะต้องผ่านการสอบ แข่งขันกับนักเรียนสายสามัญ อีกทั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้งสามแห่ง (ลาดกระบัง ธนบุรี และพระนครเหนือ) ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เน้นการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ย้ายสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปอยู่ทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมุ่งเน้นรับเฉพาะนักเรียนสายสามัญ และการแข่งขันจากการสอบเข้าที่ยากยิ่ง ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษา อาทิ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาลัยพณิชยการพระนคร วิทยาลัยเทคนิคช่างกลพระนครเหนือ ฯลฯ รวมตัวกันเรียกร้องให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาให้ถึงระดับปริญญา และแล้วในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ก็ได้ถือกำเนิดขึ้น ตามร่างพระราชบัญญัติ "วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2518" ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางด้านอาชีพ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เทคโนโลยีและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ในช่วงแรกที่เปิดทำการเรียนการสอน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีปัญหาอุปสรรคนานัปการ อาทิ ขาดอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากร ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงให้โอนบุคลากร ทรัพย์สิน สถาบันการอาชีวศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษาเดิม 28 แห่งดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ
2. วิทยาลัยพาณิชย์การพระนคร
3. วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ
4. วิทยาลัยครูอาชีพศึกษาเทเวศน์
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครใต้
6. วิทยาลัยชุมชนเขตอุดมศักดิ์
7. วิทยาลัยโชติเวช
8. วิทยาลัยบพิตรพิมุข
9. วิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนารถ
10. วิทยาลัยอุเทนถวาย
11. โรงเรียนเพาะช่าง
12. วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ เชียงใหม่
13. วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ สงขลา
14. วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
15. วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น
16. วิทยาลัยพาณิชย์การพระนครศรีอยุธยา
17. วิทยาลัยเทคนิคตาก
18. วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ ชลบุรี
19. วิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช
20. โรงเรียนเกษตรกรรมจันทบุรี
21. โรงเรียนเกษตรกรรมลำปาง
22. โรงเรียนเกษตรกรรมพิษณุโลก
23. โรงเรียนเกษตรกรรมสุรินทร์
24. โรงเรียนเกษตรกรรมกาฬสินธุ์
25. โรงเรียนเกษตรกรรมสกลนคร
26. โรงเรียนเกษตรกรรมปทุมธานี
27. โรงเรียนเกษตรและการประมง ตรัง
28. วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

ย้ายมาสังกัด วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยเปลี่ยนชื่อต่อจากเดิมเป็นวิทยาลัย มาเป็น "วิทยาเขต" ตามลำดับ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้ทำการเรียนการสอนโดย พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพและศักยภาพและความพร้อมในวิชาชีพทุกสาขา จนกระทั่งในปี 2531 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อนักเรียน อาชีวศึกษา เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงคุณอันประเสริฐเปี่ยมด้วย พระมหากรุณาธิคุณ ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อให้วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาใหม่ ว่า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีหมายความว่า สถาบันเทคโนโลยีอันเป็นมิ่งมงคลแห่ง พระราชา เมื่อวันที่ 15 กันยายน พุทธศักราช 2531 ทั้งนี้ทางมหาวิทยาลัยได้ถือเอาวันที่ 15 กันยายน ของทุกปีเป็นวันราชมงคล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จึงมีภารกิจหลักคือ การจัดการ ศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี (ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับประกาศ นียบัตรบัณฑิต) ทั้งนี้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้ทำการเรียนการสอน ควบคู่กับทำการวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมเรื่อยมา อีกทั้งยังทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

สืบเนื่องจากแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐ ดำเนินการโดยบริหารจัดการได้โดยอิสระ และมีความคล่องตัวในการ บริหารจัดการ ภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นเพื่อให้สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และยกระดับสถานะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่ เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งสามารถจัดการศึกษาได้ถึงระดับสูง ปริญญาโท ปริญญาเอก จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่งขึ้น โดยมีการรวมวิทยาเขตที่อยู่ใกล้เคียงกันจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่งมีการบริหารจัดการที่ เป็นอิสระ และเป็นมหาวิทยาลัยสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถจัดการศึกษาวิชาการ และวิชาชีพขั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และเพื่อ รองรับการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันอาชีวศึกษาเป็นหลัก รวมถึงให้โอกาสแก่ ผู้เรียนจากวิทยาลัยชุมชน และการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาต่อทางด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกได้ โดยไม่จำกัดสถานะของสถาบันการศึกษา จะเป็นอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน หรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็มีโอกาสรียนได้เท่าเทียมกัน ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การก้าวสู่มหาวิทยาลัย จากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2548 และได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 พระราชบัญญัติดังกล่าว มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 19 มกราคม 2548 มีผลให้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเดิม ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2518 ปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้งเก้าแห่งดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง ดังกล่าวข้างต้น พบว่ามีมหาวิทยาลัย ที่ทำการจัดการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (วิทยาเขตพณิชยการพระนคร) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นมหาวิทยาลัย ในกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่มีทักษะ ทางด้านช่างอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม การท่องเที่ยว โรงแรม ภาษา คหกรรม เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย บริหารธุรกิจและทักษะด้านธุรกิจ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความคิดสร้างสรรค์ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ประกอบด้วยวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจำนวน 3 แห่ง ที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาหลากหลายวิชาชีพมานาน อันได้แก่ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งเดิมเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษา ด้านช่างอุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเป็นเวลานาน วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษาด้าน

บริหารธุรกิจและภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตพระนครใต้ มีชื่อเสียงในด้านการเป็นสถานศึกษาด้านการช่างสตรี และคหกรรมศาสตร์มาช้านาน ดังนั้น จึงนับเป็นข้อดีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่เป็นแหล่งรวมความรู้ด้านวิชาชีพจากสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งจะส่งผล ให้การจัดการเรียนการสอนจะพัฒนาก้าวหน้าไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในการจัดการการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยนั้น ได้แบ่งออกเป็น 7 คณะ และ 1 วิทยาลัยนานาชาติ ได้แก่

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
4. คณะบริหารธุรกิจ
5. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
6. คณะศิลปศาสตร์
7. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ
8. วิทยาลัยนานาชาติ

ปัจจุบัน โครงสร้างการบริหารงานของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ไม่มีวิทยาเขตอีกต่อไป โดยจะบริหารงานในรูปแบบคณะแทน จึงนับได้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งเดียว ที่ไม่มีวิทยาเขตอย่างสมบูรณ์ และต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยฯ คือ "ต้นสาทร"

แผนกวิชาที่เปิดสอนในอดีต ในอดีตมหาวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนมากกว่า 30 แผนกวิชา อาทิเช่น

- แผนกช่างสำรวจ
- แผนกช่างพิมพ์
- แผนกช่างภาพ
- แผนกช่างก่อสร้าง
- แผนกช่างยนต์
- แผนกช่างกลโรงงาน
- แผนกช่างไฟฟ้า
- แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์
- แผนกคหกรรม
- แผนกบริหารธุรกิจ
- แผนกเคมีสิ่งทอ
- แผนกท่องเที่ยวและการโรงแรม

- แผนกเทคนิคอุตสาหกรรม
- แผนกเคหศาสตร์
- แผนกโลหะวิทยา
- แผนกเทคโนโลยีสิ่งทอ
- แผนกช่างโลหะ
- แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย
- แผนกประเมินราคาทรัพย์สิน
- แผนกเทคนิคคอมพิวเตอร์
- ฯลฯ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เน้นการจัดการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่มีทักษะ ด้านช่างอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม การบริหารจัดการ และทักษะด้านธุรกิจ สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ประกอบด้วย 4 วิทยาเขต 7 คณะ คือ

1. วิทยาเขตบางพระ
2. วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
3. วิทยาเขตจันทบุรี
4. วิทยาเขตอุเทนถวาย

คณะ

1. คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร
6. คณะเทคโนโลยีสังคม
7. คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เน้นการจัดการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่มีทักษะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า แฟชั่น อาหาร การบริหารจัดการ และทักษะด้านธุรกิจ สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการสถาปนาขึ้น ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งดูเหมือนจะเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ในสายตาของคนทั่วไป แต่ความจริงแล้วมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และจัดเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง และมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาเป็นเวลาช้านาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยวิทยาเขตเดิม 5 แห่ง ที่มีพื้นที่ไม่ห่างไกลกันนัก ได้แก่

1. วิทยาเขตเทเวศร์
2. วิทยาเขตโชติเวช
3. วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
4. วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์
5. วิทยาเขตพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยยังคงยึดมั่นในการสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอน ออกเป็น 9 คณะ ได้แก่

1. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
3. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
4. คณะบริหารธุรกิจ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์
7. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
8. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
9. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (Rajamangala University of Technology Rattanakosin) เน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม การท่องเที่ยว โรงแรม ภาษา และทักษะด้านธุรกิจ สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ประกอบขึ้นด้วยจากการรวมตัวของวิทยาเขตเดิม 4 แห่งได้แก่

1. วิทยาเขตศาลายา
2. วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ
3. วิทยาเขตเพาะช่าง
4. วิทยาเขตวังไกลกังวล

ปัจจุบันร่างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัย ยังอยู่ในระหว่างการให้ความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนจะลงในประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ ในการแบ่งส่วนราชการที่ผ่านการเห็นชอบของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แล้วนั้น แบ่งได้ดังนี้

- สำนักงานอธิการบดี
- สำนักงานวิทยาเขตวังไกลกังวล
- คณะบริหารธุรกิจ
- คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์
- คณะศิลปศาสตร์
- คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม
- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
- สถาบันวิจัยและพัฒนา
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย 4 พื้นที่ ได้แก่

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่ศาลายา
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่บพิตรพิมุข จักรวรรดิ
- วิทยาลัยเพาะช่าง
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่วังไกลกังวล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สันติยา ไชยศรีชลธาร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งศึกษาอยู่ในแผนกช่างยนต์ และส่วนใหญ่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียน ชั้น ปวช.1 พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติด้านกายจริยา และวจีจริยา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงโดยภาพรวมเป็นข้อที่เป็นการปฏิบัติเชิงลบ ส่วนปฏิบัติด้านมโนจริยาข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูง โดยภาพรวมเป็นข้อที่เป็นการปฏิบัติเชิงบวก และพบว่านักเรียนเพศหญิง นักเรียนเพศชายที่ศึกษาแต่ละแผนกช่าง และที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพรับราชการรับจ้าง และเกษตรกร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียน ชั้น ปวช.1 ด้านกายจริยา และ มโนจริยา มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และนักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 ด้านกายจริยา และวจีจริยา มีการปฏิบัติระดับมาก ส่วนด้านมโนจริยา มีการปฏิบัติระดับปานกลาง สำหรับผลการเปรียบเทียบและตรวจสอบมาตรฐานพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันและมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนทุกด้านไม่ต่างกัน แต่นักเรียนที่ศึกษาแผนกช่างต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนด้านกายจริยา วจีจริยา และมโนจริยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05

สุภาวดี นัมคณิสร์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องธุรกิจกับพุทธจริยศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพทางการผลิตและผลกำไรสูงสุดนั้น นักธุรกิจจำเป็นต้องละเมิดจริยธรรมบางประการ แต่การละเมิดจริยธรรมนั้นจะนำมาซึ่งคุณค่าที่ดีกว่า นั่นคือคุณค่าของประโยชน์ของสังคมโดยรวม และคุณค่าแห่งสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งในที่สุดก็ให้เห็นแล้วว่าไม่เป็นความจริงดังที่กล่าวอ้าง การเสนอทางออกในการแก้ปัญหาจริยธรรมในการประกอบธุรกิจก็คือ การใช้พุทธจริยศาสตร์เป็นแนวทาง ซึ่งปรากฏว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ กล่าวคือ การประกอบธุรกิจตามแนวพุทธจริยศาสตร์ ทำให้นักธุรกิจสามารถรักษาประสิทธิภาพในการผลิตได้โดยไม่ละเมิดจริยธรรม

พระมหาวิระเวส พาเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องจริยธรรมธุรกิจในการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมธุรกิจที่ควรนำมาใช้กับธุรกิจการโฆษณาสินค้ามี 6 ประการ คือ (1) ธรรมซึ่งเป็นจรรยาบรรณในตัวเอง คือ ผู้ประกอบการต้องมองตัวเองในฐานะ คือ ในฐานะผู้ผลิตและฐานะผู้บริโภค (2) จรรยาบรรณด้านการวางแผนด้านการตลาด เช่น การโฆษณาว่าสินค้าดี ก็ต้องมีดีให้ผู้บริโภคอย่างที่เหมาะสมด้วย (3) สิทธิมนุษยชนคือไม่ฉวยโอกาส

ลิตรอนสิทธิในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าต่อผู้บริโภค และสิทธิในความเป็นเจ้าของคลื่นอากาศ (4) ศิลธรรมและความรับผิดชอบ หมายความว่า นักธุรกิจไม่เพียงแต่ไม่ทำความชั่วหรือไม่ทำผิด ศิลธรรมเท่านั้น ควรสร้างสรรค์ความดีแก่สังคมและต้องถอนตัวออกจากพฤติกรรมที่ฉาบฉวย (5) นักธุรกิจอยู่ในสังคม และอยู่ในสายตาของมหาชน จึงไม่เพียงแต่ผลิตสินค้าได้มาตรฐานเท่านั้น ควรมีพฤติกรรมที่ดี และควรมีเจตนาร่วมที่ดีต่อการสร้างความดีแก่สังคม โดยงดเว้นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ (6) ความยุติธรรม นักธุรกิจต้องให้ความยุติธรรมแก่ผู้บริโภค เสมอเหมือนกับที่ให้แก่ ธุรกิจของตน นักธุรกิจ นักการเมือง ตลอดทั้งผู้ประกอบการทั้งหลายควรมีสำนึกทางจริยธรรม ธุรกิจเหล่านี้ และที่สำคัญควรมีสำนึกว่าการทำธุรกิจนี้เป็นไปเพื่อสังคมส่วนรวม เมื่อนักธุรกิจมีสำนึก เช่นนี้ ย่อมสามารถสร้างสรรค์งานโฆษณาได้ ไม่ว่าจะเป็นการบอกข้อมูลด้านเดียวหรืออื่น จนกระทั่งการโฆษณาแฝงยั่วหรือใช้กำลัง และสามารถนำไปออกอากาศผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ทุก ช่อง ทั้งจะได้ชื่อว่าเป็นการตอบสนองต่อธุรกิจของตน คือสามารถขายสินค้าและสร้างผลกำไรให้ อย่างคุ้มค่าทั้งไม่เป็นการทำลายสังคม โดยที่สังคมก็ได้รับประโยชน์ด้วย

วิบูลลักษณ์ สุขแป (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่าง นักเรียนประจำและนักเรียนไป-กลับของโรงเรียนประชาวมงคล (โครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ) จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. โดยภาพรวมนักเรียนประจำ มีคุณลักษณะทางจริยธรรม อยู่ในระดับสูง นักเรียนไป-กลับ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมในระดับสูง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนประจำมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง เจ็ดด้านคือ ด้าน ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความอดสาหะ ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และความประหยัด ระดับปานกลางสี่ด้านคือ ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา นักเรียนไป-กลับมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง สองด้าน คือ ความรับผิดชอบ และความมีเหตุผลอีกเก้าด้านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูงหนึ่งด้าน คือ ความซื่อสัตย์ อีก 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะทางจริยธรรม อยู่ในระดับสูงเก้าด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความอดสาหะ ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา นอกนั้นอยู่ใน ระดับปานกลาง

4. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลายและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ไม่แตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของนักเรียนกับระดับชั้นเรียน โดยสภาพรวม และในคะแนนวัดคุณลักษณะทางจริยธรรม แก่ด้านคือ ความมีเหตุผล ความกตัญญูอดทน อดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา ความอดทน และความสามัคคี

พิสมัย พนาเวศร์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจของนักศึกษการบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจของนักศึกษการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม และในแต่ละด้าน ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญของทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจ สูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุก ๆ ด้าน ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจของนักศึกษการบริหารธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

แมรีนา ปลัมปัญญา วิวัฒน์ ภัททิยธนี และสมใจ ชื่นวัฒนาประณี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยผลการอบรมจริยธรรมนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ หลักสูตร 2 ปีที่เข้ามาศึกษา ปีการศึกษา 2539 โดยดูว่านักศึกษามีระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมมากน้อยเพียงใด นักศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญรวมทั้งการนำจริยธรรมและพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร การศึกษาได้เปรียบเทียบ ทศนคติ และพฤติกรรมของนักศึกษา 3 ช่วง คือ ก่อนเข้ารับการอบรม หลังเข้ารับการอบรม และก่อนสำเร็จการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมสามารถแยกแยะและปฏิบัติสิ่งดี-เลว ได้หลังการฝึกอบรมตลอดจนก่อนสำเร็จการศึกษาหลังจากเวลาผ่านไป 2 ปี จะบอกพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน ในด้านหัวข้อธรรมะที่ได้รับการอบรม นักศึกษาได้เรียงลำดับหัวข้อที่เข้าไปใช้มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) อธิปไตย (2) ศีล (3) เมตตา-กรุณา-มุทิตา (4) สติ-สัมปชัญญะ และ (5) สมาธิ

สุปรिता ลีวีเฉลิมวงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของสถานประกอบการ ประเภทห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการตลาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้จัดการฝ่ายบุคคล มีความต้องการผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ระดับ ปวส. สาขาการตลาดในเขตกรุงเทพมหานครที่มีความสามารถทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ มีความรู้การตลาด ส่งเสริมการขายและบริการจัดส่งสินค้า สำเร็จการศึกษาตรงกับลักษณะงาน ผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงาน 2. ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ได้แก่ มีความคล่องตัวปฏิบัติงานได้หลายแผนก สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ พุดจาสุภาพ มีสัมมาคารวะ ให้บริการดี มีทัศนคติที่ดีต่องาน 4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ รักษาความลับของหน่วยงาน เป็นคนตรงต่อเวลา และซื่อสัตย์ต่อหน่วยงาน เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ผู้จัดการฝ่ายบุคคลห้างสรรพสินค้ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาด้านบุคลิกภาพ ต่อการประกอบอาชีพ และมีความต้องการระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาการ รองลงมาด้านทักษะในการประกอบอาชีพ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำพอง งามภักดิ์ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ จริยธรรมธุรกิจ” ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดประโยชน์นิยมกับแนวคิดพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองแนวคิดมีทัศนะว่า จริยธรรมธุรกิจ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินการทางธุรกิจให้เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวมในเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนองค์การธุรกิจควรมีส่วนในการให้บริการในการเสริมสร้างความรู้และสาธารณะกุศล ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนได้รับความสุขในการดำเนินชีวิตตามที่ตนได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ ประโยชน์นิยมมีแนวคิดในการดำเนินธุรกิจว่า เป็นการสร้างสรรค์วัตถุเพื่อให้เกิดความสุขปริมาณมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด ตามแนวทางหลักมหุขพระพุทธศาสนามีแนวคิดในการดำเนินธุรกิจว่า เป็นการสร้างสรรค์วัตถุ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต ที่สะดวกสบายตามแนวทางหลักสัมมาอาชีวะและมัตตัญญูตา โดยที่ทั้ง 2 แนวคิดต่างเน้นที่ความเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่กันและกัน

สุภาพร พิศาลบุตร.(2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของนักธุรกิจในสถานประกอบการ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักธุรกิจที่ศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 435 คน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของนักธุรกิจในสถานประกอบการ พบว่า นักธุรกิจที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่นักธุรกิจที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ แตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรม ของนักธุรกิจในสถานประกอบการในภาพรวมและ

ทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เรื่องความสัมพันธ์ พบว่าพนักงานสามารถตอบสนองและรับผิดชอบต่อสังคม

พัชรา ดันติประภา และบัวรัตน์ ศรีนิล (2545: บทคัดย่อ)ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะที่นำสู่ปัญหาด้านจริยธรรมในการขาย และความแตกต่างในการรับรู้ของนักศึกษา นักวิชาการ พนักงานขาย และผู้บริหารหน่วยงานขาย โดยทำการสำรวจโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พนักงานขาย จำนวน 7 คนและผู้บริหาร หน่วยงานขาย จำนวน 3 คน ในอุตสาหกรรมยา และสำรวจโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษา อาจารย์ พนักงาน และผู้บริหารหน่วยงานขายในอุตสาหกรรมยา เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ Convenience Sampling ได้ตัวอย่างจำนวน 372 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์การขายที่เป็นปัญหาด้านจริยธรรม แบ่งเป็นปัญหาด้านจริยธรรมในการติดต่อกับนายจ้าง(การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายเกินจริง การสร้างยอดขายที่ไม่เป็นจริง) และปัญหาด้านจริยธรรมในการติดต่อลูกค้า (การให้สินบนการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ) โดยสาเหตุของปัญหาด้านจริยธรรมเกิดจากสภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม ลักษณะของลูกค้า นโยบายของบริษัท และผู้บริหารที่มุ่งเน้นยอดขาย และระบบการจ่ายค่าตอบแทนจากยอดขาย นักศึกษา นักวิชาการ พนักงานขาย และผู้บริหารหน่วยงานขาย มีความแตกต่างในการรับรู้ปัญหาด้านจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ นักศึกษาและนักวิชาการจะมีความแตกต่างในการรับรู้ปัญหาด้านจริยธรรมเพียงเล็กน้อย โดยนักวิชาการจะรับรู้ความสำคัญในปัญหา และความรุนแรงของปัญหาด้านจริยธรรมมากกว่านักศึกษา พนักงานขายและผู้บริหารจะมีความแตกต่างในการรับรู้ปัญหาด้านจริยธรรมเล็กน้อย โดยผู้บริหารหน่วยงานขายจะมีการรับรู้ในปัญหา และความรุนแรงของปัญหาด้านจริยธรรมมากกว่าพนักงานขาย อย่างไรก็ตามนักศึกษา/นักวิชาการ พนักงานขาย และผู้บริหารหน่วยงานขายจะมีความแตกต่างกันมาก ในการรับรู้ปัญหาด้านจริยธรรม โดยนักศึกษา/นักวิชาการ จะมีการรับรู้ปัญหา และความรุนแรงของปัญหาด้านจริยธรรมมากกว่าพนักงานขาย/ผู้บริหารหน่วยงานขาย พฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมของบุคคล ได้รับอิทธิพลจากบริษัทและผู้บังคับบัญชามากกว่าอิทธิพลจากบุคคลในบ้าน และได้รับอิทธิพลจากบริษัทมากกว่าอิทธิพลของบุคคลในที่ทำงาน ไม่พบว่าเพศมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรม และการรับรู้ถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก ต่อความประพฤติด้านจริยธรรมของบุคคล อาชีพมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก ต่อความประพฤติด้านจริยธรรมของบุคคล โดยนักศึกษา พนักงานขาย และผู้บริหารหน่วยงานขายรับรู้ว่าจะได้รับอิทธิพลจากบริษัทมากที่สุด ในขณะที่นักวิชาการรับรู้ว่าจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลในบ้านมากที่สุด การแก้ปัญหาด้านจริยธรรมควรได้รับความร่วมมือจากทั้งองค์กรธุรกิจนักวิชาการและหน่วยงานของรัฐ

ปนัดดา บุญวิวัฒน์ (2543: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องปัญหาจริยธรรมของธุรกิจการขายตรง กรณีศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร พนักงานขายและผู้บริโภค การศึกษาดังกล่าวใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึกทัศนคติของผู้บริหาร พนักงานขาย ผู้บริโภค และนักวิชาการ ผลการศึกษาพบปัญหา 10 ข้อ คือ 1) การขายตัดราคา 2) การพูดเกินความจริงถึง ประสิทธิภาพของสินค้า 3)

การขายหรือตั้งแสดงสินค้าในร้านค้าปลีก 4) การกักตุนสินค้า 5) การสร้างความกดดันในการขายสินค้า 6) ปัญหาคุณภาพสินค้าที่นำมาขายตรง 7) ปัญหาผู้ประกอบการแสวงหาผลประโยชน์จากประชาชน 8) ปัญหาประชาชนสมยอมโดยหวังผลประโยชน์ 9) ปัญหาพนักงานขายแสวงหาผลประโยชน์จากการหลอกลวง 10) ปัญหาการอวดอ้างรายได้ของ บริษัทเกินความเป็นจริง ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติของพนักงานขายที่เห็นว่าการขายตัดราคาเป็นปัญหาจริยธรรม และเป็น ผู้มีส่วนทำให้เกิดขึ้น เป็นทัศนคติที่แสดงให้เห็นว่าพนักงานขายขาดจริยธรรมในการ ดำเนินธุรกิจ จึงเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากผู้ประกอบการ และทัศนคติของ ผู้บริโภคที่พบ มากที่สุด คือ เคยพบปัญหาและทราบว่าเป็นปัญหาจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าธุรกิจ ขายตรงเป็น ธุรกิจที่มีความน่าเชื่อถือ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจมีความตระหนักรู้ถึงปัญหา จริยธรรมใน ระดับดี ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหাজริยธรรมของธุรกิจการขายตรงที่ดีที่สุดคือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในธุรกิจนี้ควรตระหนักรู้ถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อธุรกิจและต่อสังคม ไม่ควรนึกถึงผลประโยชน์ของ ตนเองเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สิ่งผู้ประกอบการ และพนักงานขาย สามารถกระทำได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุดคือ การยึดถือจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ และ ความเข้าใจในกฎจรรยาบรรณ รวมถึงการเผยแพร่ให้ผู้บริโภคทราบ และเข้าใจกฎเกณฑ์ เหล่านี้ด้วย

นนุช เทศทอง (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 7 โดยศึกษาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน นักศึกษา ใน 5 ด้านได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความ เสียสละ ด้านการประหยัด และด้านการมีระเบียบวินัย ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา ประเภท วิชา ผลการศึกษาและอาชีพผู้ปกครอง โดยศึกษากับนักเรียน นักศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 7 จำนวน 369 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลาย ชั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในด้านความเสียสละส่วนด้านอื่น ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และคหกรรม มีคุณธรรม จริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และ การมีระเบียบวินัย ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม จริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้านยกเว้นด้านการประหยัด

ณัฐกฤตา จันทา.(2547: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจของผู้บริหารรุ่นใหม่ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทางธุรกิจ:กรณีศึกษาเฉพาะผู้บริหารที่ศึกษาในโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยศึกษาและเปรียบเทียบระดับการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจของ

ผู้บริหารรุ่นใหม่ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางธุรกิจ จำแนกตามภูมิหลังส่วนบุคคล ปรัชญาจริยธรรมทางธุรกิจ จรรยาบรรณองค์กรและประเภทของธุรกิจที่แตกต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ประสบการณ์ทางธุรกิจ ปรัชญาจริยธรรมทางธุรกิจส่วนบุคคล ต่อการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจของผู้บริหารรุ่นใหม่ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารรุ่นใหม่มีระดับการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อพนักงาน สูงที่สุด และการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อหน่วยงานราชการต่ำที่สุด ผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีเพศ อายุ และระดับงานแตกต่างกันมีการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แตกต่างกัน ปรัชญาจริยธรรมทางธุรกิจส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์แบบผกผัน กับการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจ ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาวดี พรประสิทธิ์กุล.(2547: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของพนักงานธนาคารกรุงไทยจำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่ โดยศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุมีผล ด้านความเมตตากรุณา ด้านความยุติธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัยและด้านความสามัคคี จำแนกตาม เพศ อายุ อายุนาน ตำแหน่ง รายได้ สถานภาพสมรสและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานธนาคารกรุงไทยจำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่จำนวน 363 คน ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของพนักงานธนาคาร กรุงไทยจำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่ ได้แก่อายุงาน ตำแหน่ง และรายได้

สุนีย์ ล่องประเสริฐ.(2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมขององค์กรธุรกิจ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ดำเนินการสอบถามข้อมูลจากผู้ประกอบการและผู้บริโภค ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนกลุ่มละ 400 คน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักธุรกิจที่มีต่อลูกค้า คู่แข่งขัน หน่วยงาน พนักงาน และสังคม ระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกกลุ่ม ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบภายในองค์กรธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ขององค์กรธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค พบว่าอยู่ในอันดับที่เหมือนกัน ดังนี้ อันดับที่ 1 มาตรฐานจริยธรรมส่วนบุคคล อันดับที่ 2 นโยบายของบริษัท/หน่วยงาน อันดับที่ 3 พฤติกรรมของผู้บังคับบัญชา อันดับที่ 4 บรรยากาศจริยธรรมและทำเนียบปฏิบัติ อันดับที่ 5 พฤติกรรมของเพื่อนร่วมงาน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบภายนอกองค์กรธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมขององค์กรธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค พบว่าอยู่ในอันดับที่เหมือนกัน ดังนี้ อันดับที่ 1 มาตรฐานคุณธรรมของสังคม อันดับที่ 2 กฎ ระเบียบ เจ้าหน้าที่ของรัฐ อันดับที่ 3 การศึกษา อันดับที่ 4 การแข่งขัน อันดับที่ 5 สื่อสารมวลชน

งานวิจัยต่างประเทศ

ราริช (Rarich. 1991 : Abstract) ได้ศึกษาถึงการนำจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ของ Reinhold Niebuhr 2 ประการมาใช้ในวงการธุรกิจที่มาพร้อมกับความหายนะของยานซาเลนเจอร์ เป็นกรณีศึกษาได้ทำการสำรวจในบริษัทต่าง ๆ ควรดำเนินนโยบายในการที่จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อการพัฒนาแนวจริยธรรม 2 แบบ ตามแบบอย่างที่ได้วางไว้ ภายหลังจากการนำหลักจริยธรรมทางรัฐศาสตร์มาใช้ รูปแบบแรก จริยธรรมมีส่วนพัฒนากลไกทางสังคม ให้มีความสมดุล สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในของบริษัท เพื่อสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายนอก กลไกของรัฐบาลก็จะช่วยในการจัดมาตรฐานของสังคม ขั้นต่ำสุดจนถึงสูงสุดของบริษัทที่ประกอบการอุตสาหกรรม รูปแบบที่สองคือ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาจริยธรรมอันดีงามของบริษัทที่จะนำไปสู่ข้อปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งดำรงอยู่ในกลไกทางสังคมต่าง ๆ ความเข้าใจถึงความต้องการของมนุษย์ ในการใช้หลักการและเหตุผล และศาสนา เป็นการเข้าถึงสังคมอย่างถ่องแท้ตามหลักของ Niebuhr รูปแบบทั้งสองนั้นจำเป็นต้องอาศัยความประพฤติที่ตรงไปตรงมาทั้งสองฝ่ายคือ องค์กรธุรกิจต่าง ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการบริการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท การประเมินผลการใช้จริยธรรมด้วยรูปแบบทั้งสองนี้จะชี้ให้เห็นถึงความมั่นคงแข็งแกร่งขององค์กรธุรกิจเหล่านั้น

ไบลีย์ (Bailey. 1991 : Abstract) ได้ศึกษาถึงการจัดโครงสร้างขององค์กรที่มีผลต่อการมีกำไรหรือขาดทุนและการพิจารณาตัดสินปัญหาเชิงจริยธรรมในทางธุรกิจโดยมีอยู่ 2 แนวทางด้วยกันในการพิจารณาจากสภาวะการต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถในการผลิตสินค้าและการจัดจำหน่ายสินค้าหรือการบริการ ได้นำมาทดลองใช้ในระบบการจัดการที่อยู่ในรูปแบบ อย่างเป็นทางการ ผู้นำในการจัดโครงสร้างขององค์กรก็จะรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล และรวบรวมปัญหาต่าง ๆ นำมาพิจารณาโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมผลที่ได้ก็คือ การจัดโครงสร้างขององค์กรจากระดับสูงสุดก็จะมอบให้ผู้จัดการระดับรองลงมา ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินพฤติกรรมจริยธรรมของผู้ได้บังคับบัญชา นอกจากนี้ยังพบต่อไปอีกว่า ประสบการณ์จากการขายสินค้าและบริการมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อพฤติกรรมจริยธรรมแต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของพฤติกรรม จริยธรรมที่มีต่อการมีกำไรหรือการเสี่ยงต่อการขาดทุน

เอดวาร์ด (Edward. 1993 : Abstract) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมในทางธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ศิลปะศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และธุรกิจศึกษา ในโรงเรียนเอกชน 2 แห่ง และโรงเรียนรัฐบาล 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 669 คน โดยใช้แบบทดสอบ DIT แบ่งเป็นกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนสาขาธุรกิจระดับต่ำ กลุ่มสาขาธุรกิจระดับสูง กลุ่มสาขาที่ไม่เรียนธุรกิจ ระหว่างกลุ่มระดับต่ำและกลุ่มระดับสูงของนักศึกษาทั้งสาขาธุรกิจ และสาขาที่ไม่เรียนธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักศึกษาสาขาที่ไม่เรียนธุรกิจ

ระดับสูงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมทางธุรกิจ สูงกว่านักศึกษาสาขาธุรกิจระดับสูง แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากกลุ่มอื่น ๆ นักศึกษาหญิงมีเหตุผลทางจริยธรรมทางธุรกิจ สูงกว่านักศึกษาชาย เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอายุของนักศึกษาไม่พบความแตกต่าง

ร็อล (Reall. 1993 : Abstract) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ในสภาวะที่มีการแข่งขัน ศึกษาถึงจริยธรรมในทางธุรกิจ ค่านิยม และความซื่อสัตย์ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของมหาวิทยาลัย นอร์ธเวสต์ จำนวน 2 ห้องเรียน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ คะแนนเฉลี่ย การศึกษาของผู้ปกครอง เวลาว่างต่อวัน และระดับความเครียด เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบ DIT จากการเล่นเกมของนักศึกษา ผลการวิจัยว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังและไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตาม เพศ และยังพบต่อไปอีกว่าตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเล่นเกมส์

ครอเอคเกอร์ (Kroecker. 1993 : Abstract) ได้ศึกษาถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรมทางธุรกิจในองค์กร การใช้นโยบายในการจับกุมในอุตสาหกรรมอาหาร Fast Food กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 84 คน ซึ่งจำนวน 19 คน เคยทำงานในร้านอาหาร Fast Food มาก่อน ทำให้เกิดคดีขึ้น 55 คดี จากการทำผิดจริยธรรมทางธุรกิจ เช่น ขโมยอาหาร ขโมยเงินสดเนื่องจากสถานการณ์บังคับ เกิดการแข่งขันจึงเป็นเหตุให้ผิดจริยธรรม 55 คดี ได้นำมาเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจโดยตั้งเป็นสมมติฐานว่า การพัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ระหว่างคำแนะนำ และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการทางจริยธรรม ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างคำแนะนำและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมภายในองค์กร

มาร์ทาร์ (Martha. 1993 : Abstract) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของครูธุรกิจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ ในการรวมวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ เข้าไว้ในหลักสูตร MBA ของ Austrian Business Schools กลุ่มตัวอย่างเป็นครูธุรกิจ 567 คน โดยส่งแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นทางไปรษณีย์ มีผู้ตอบกลับคืนมา 40% พบว่า 95% ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับกิจกรรมในหลักสูตรแต่ก็มีความเห็นว่าควรจะสอนวิชาจริยธรรม 9 ใน 10 ของคนที่ตอบมีความตั้งใจที่จะสอน ส่วนใหญ่จะเป็นหญิงที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย 50% เป็นครูชายที่มีประสบการณ์มากซึ่งเห็นด้วย 25% เขาคิดว่าตนเองมีความรู้ไม่เพียงพอในการสอนจริยธรรมทางธุรกิจ ต้องการให้มีการฝึกอบรมการสอนจริยธรรมให้กับครูผู้ที่ยังไม่เคยสอนส่วนใหญ่ต้องการให้จริยธรรมได้สอดแทรกอยู่ในหลาย ๆ วิชา แทนที่จะแยกออกมาเป็นวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ ซึ่งควรจะให้มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ควรจะมีหลาย ๆ ฝ่ายมาร่วมกันสอน โดยจัดเป็นทีมนำกรณีศึกษามาใช้เป็นวิธีการสอนในวิชาจริยธรรมมากที่สุด

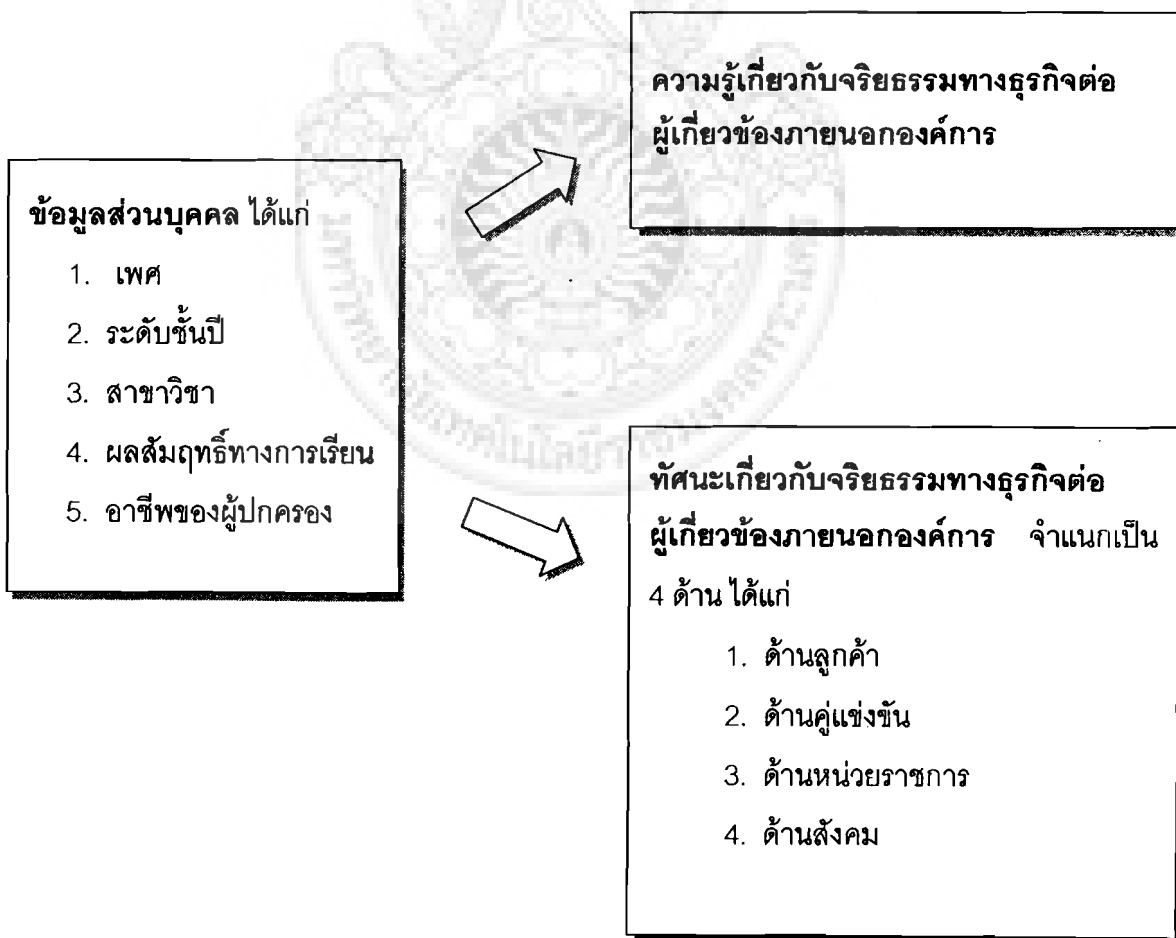
จากเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นว่า การประกอบอาชีพทางธุรกิจ เป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น การประกอบอาชีพ จึงควรจะต้องมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ควรจะต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงจะทำให้การดำเนินธุรกิจมีความมั่นคงและมั่นคง จึงควรจัดระบบการศึกษาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษาริหารธุรกิจ มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพทางธุรกิจอย่างเหมาะสม ก็จะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงได้เมื่อออกไปประกอบอาชีพทางธุรกิจ จะได้เป็นนักธุรกิจที่ดีในอนาคตและเป็นประโยชน์ต่อสังคมสืบไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความรู้และทัศนคติของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 3,527 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 3,246 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 2,099 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3,159 คน จำแนกตามสาขาวิชา ได้ดังนี้ สาขาวิชาการเงิน จำนวน 334 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 2,329 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 1,961 คน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 4,235 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 928 คน สาขาวิชาสารสนเทศ จำนวน 2,244 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12,031 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการเงิน จำนวน 183 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 342 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 333 คน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 366 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 170 คน สาขาวิชาสารสนเทศ จำนวน 340 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,734 คน

ขนาดตัวอย่าง

ประมาณขนาดตัวอย่างด้วย สูตร Yamane' (ยานินทร์ ศิลป์จารุ, 2547:36)
ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 %

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการเงิน

$$\begin{aligned} n &= \frac{334}{1 + 334(0.05)^2} \\ &= 182.0163 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการจัดการ

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,329}{1 + 2,329(0.05)^2} \\ &= 341.3704 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการตลาด

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,961}{1 + 1,961(0.05)^2} \\ &= 332.2321 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการบัญชี

$$\begin{aligned} n &= \frac{4,235}{1 + 4,235(0.05)^2} \\ &= 365.4800 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

$$\begin{aligned} n &= \frac{293}{1 + 293(0.05)^2} \\ &= 169.1198 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสารสนเทศ

$$n = \frac{2,244}{1 + 2,244(0.05)^2}$$

$$= 339.4856$$

การสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสาขาวิชาของนักศึกษาเป็นชั้น (Strata) ปรากฏตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สาขาวิชา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
การเงิน	334	183
การจัดการ	2,329	342
การตลาด	1,961	333
การบัญชี	4,235	366
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	928	170
สารสนเทศ	2,244	340
รวม	12,031	1,734

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอก องค์กร เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดถูกผิด จำนวน 28 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ของนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยทำการแบ่งทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ออก เป็น 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนว ของลิเคิร์ต (Likert) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:160) เพื่อดำเนินการสร้างข้อคำถาม ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านลูกค้า จำนวน 15 ข้อ ด้านคู่แข่งจำนวน 15 ข้อ ด้านหน่วยราชการ จำนวน 15 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 15 ข้อ

3. นำแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรจำนวน 60 ข้อ ไปตรวจหาคคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) ด้วยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวนข้อคำถามและภาษาที่ใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรีทิพา เปรียวพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำพา ชยสดมภ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญลักษณ์ ทิพยฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ เขมวิรัตน์และอาจารย์เพ็ญพิมล ทุมประเสน เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 เป็นต้นไป (ภาคผนวก ก) ได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 60 ข้อโดยมีรายละเอียด ดังนี้ ด้านลูกค้า จำนวน 15 ข้อ ด้านคู่แข่งจำนวน 15 ข้อ ด้านหน่วยราชการ จำนวน 15 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 15 ข้อ

4. กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยมีการระบุคะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง เห็นด้วย
3	หมายถึง ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. นำแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำนวน 60 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน นำแบบสอบถามที่ได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว มาทำการตรวจให้คะแนน และดำเนินการตรวจหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าดัชนีสหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ตั้งแต่ 0.20 – 0.69 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้ (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) พบว่า แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.91 (ภาคผนวก ก)

6. กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ของแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยอาศัยเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:100) ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

ช่วงคะแนน	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.50	หมายถึง เห็นด้วย
2.51 – 3.50	หมายถึง ไม่แน่ใจ
1.51 – 2.50	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.50	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดถูกผิด จำนวน 28 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ โดยทำการแบ่งจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

2. ดำเนินการสร้างข้อคำถามแบบถูกผิด ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านลูกค้าจำนวน 7 ข้อ ด้านคู่แข่ง จำนวน 7 ข้อ ด้านหน่วยราชการ จำนวน 7 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 7 ข้อ รวม 28 ข้อ

3. นำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรของนักศึกษาจำนวน 28 ข้อ ไปตรวจหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency :IOC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวนข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำพา ชยสดมภ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรทิพา เพ็ญพาณิชย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญลักษณ์ ทิพยฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ เขมวรัตน์ และอาจารย์เพ็ญพิมล ทุมประเสน เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 เป็นต้นไป (ภาคผนวก ก) ได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 28 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านลูกค้าจำนวน 7 ข้อ ด้านคู่แข่ง จำนวน 7 ข้อ ด้านหน่วยราชการ จำนวน 7 ข้อ และด้านสังคม จำนวน 7 ข้อ

4. นำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรของนักศึกษา จำนวน 28 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน นำแบบทดสอบที่ได้มาตรวจให้คะแนน และดำเนินการตรวจหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนกพบว่า แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ของนักศึกษา มีค่า ตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (ภาคผนวก ก) หาค่าความยาก พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ของนักศึกษา มีค่า ตั้งแต่ 0.54 – 0.76 (ภาคผนวก ก) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชุดนี้ (Reliability) โดยการคำนวณหาค่า KR- 20 พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 (ภาคผนวก ก)

5. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้ว มาจัดทำเป็นชุดแบบสอบถามให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการคือ จำนวน 2,000 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบและแบบสอบถามจำนวน 2,000 ชุด แจกให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรอรับแบบสอบถามกลับคืน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,735 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.75

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้ระบุไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้และทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ทั้งรายด้านและโดยรวม และเพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS For Windows เพื่อคำนวณหาค่า จำนวน และร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean ; \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) ค่าที่ (t - test for independent sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติเพื่อการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2539:158)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ,2538:210)

$$r = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 x แทน คะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 y แทน คะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:200)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 N แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

1.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแบบถูกผิด โดยใช้สูตรค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:210)

$$D = P_H - P_L$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก
 P_H แทน ค่าสัดส่วนของกลุ่มเก่ง
 P_L แทน ค่าสัดส่วนของกลุ่มอ่อน

1.5 หาค่าความยากของแบบทดสอบแบบถูกผิด (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:209)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยาก
 R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

1.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบถูกผิด โดยใช้สูตรของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method) สูตรที่ 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:197)

$$r_u = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{S_i^2} \right)$$

- เมื่อ r_u แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 N แทน จำนวนข้อทั้งหมดของข้อสอบ
 p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำข้อสอบถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำข้อสอบผิดในแต่ละข้อ
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบฉบับนั้น

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

- เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 f แทน จำนวนข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean; \bar{X}) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (S.D.) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าสถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test (t - test for independent sample) เมื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากร กลุ่มที่ 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) พบว่า $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ ใช้ t - test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:100)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ถ้าพบว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538:102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left\{ \frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right\}^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2538:112)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่ม กรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญ ทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) (กัลยา วานิชย์บัญชา,2546:)

$$LSD = t_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{MS_E \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

ถ้า $n_i = n_j$ จะทำให้ $LSD = t_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{2MS_E}{n_i}}$

เมื่อ MS_E แทน Mean Square Error
 n_i, n_j แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุด
 α แทน ระดับนัยสำคัญ
 t แทน ค่าที่ได้จากตาราง t

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัย ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวอย่าง
t	แทน	ค่าการแจกแจงที
F	แทน	ค่าการแจกแจงเอฟ
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
SS	แทน	ผลรวมของข้อมูลยกกำลังสอง
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ
.	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเกี่ยวกับนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้และระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร รายชื่อ โดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เกี่ยวกับ นักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงผลใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	หญิง	1,288	74.20
	ชาย	447	25.80
	รวม	1,735	100.00
2. ระดับชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	261	15.00
	ชั้นปีที่ 2	384	22.10
	ชั้นปีที่ 3	532	30.70
	ชั้นปีที่ 4	558	32.20
	รวม	1,735	100.00
3. สาขาวิชา	การบัญชี	367	21.20
	การจัดการ	342	19.70
	สารสนเทศ	340	19.60
	การตลาด	333	19.20
	การเงิน	183	10.50
	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	170	9.80
รวม	1,735	100.00	
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ต่ำกว่า 2.50	378	21.80
	2.50 – 3.50	1,155	66.60
	สูงกว่า 3.50	202	11.60
รวม	1,735	100.00	

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพของผู้ปกครอง	รับจ้าง	548	31.60
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	544	31.40
	รับราชการ	244	14.06
	เกษตรกรรม	183	10.50
	ทำงานเอกชน	121	7.00
	ทำงานรัฐวิสาหกิจ	95	5.50
รวม		1,735	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 1,288 คน คิดเป็นร้อยละ 74.20 ระดับชั้นปี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 558 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 สาขาวิชาส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.50 – 3.50 จำนวน 1,155 คน คิดเป็นร้อยละ 66.60 อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 548 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้และระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร รายชื่อ โดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม ดังแสดงผลในตารางที่ 3 – ตารางที่ 5

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	
		\bar{X}	S.D.
1. เพศ	ชาย	15.87	2.57
	หญิง	16.62	2.91
	รวม	16.42	2.84
2. ระดับชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	15.51	2.62
	ชั้นปีที่ 2	16.18	2.77
	ชั้นปีที่ 3	16.43	2.85
	ชั้นปีที่ 4	17.01	2.86
	รวม	16.42	2.84
3. สาขาวิชา	การเงิน	15.83	3.10
	การจัดการ	16.08	2.63
	การตลาด	16.05	2.89
	การบัญชี	17.59	2.72
	สารสนเทศ	16.47	2.66
	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	15.88	2.79
	รวม	16.42	2.84
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ต่ำกว่า 2.50	16.03	2.79
	2.50 – 3.50	16.45	2.85
	สูงกว่า 3.50	17.01	2.82
	รวม	16.42	2.84

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	
		\bar{X}	S.D.
5. อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ	16.36	2.71
	ทำงานรัฐวิสาหกิจ	15.18	2.54
	ทำงานเอกชน	15.88	3.07
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	16.56	2.80
	เกษตรกรกรรม	16.61	2.85
	รับจ้าง	16.59	2.89
	รวม	16.42	2.84

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรของนักศึกษา เพศที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ เพศหญิง มีค่า $\bar{X} = 16.62$ S.D. = 2.91 ระดับชั้นปี ที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ ชั้นปีที่ 4 มีค่า $\bar{X} = 17.01$ S.D. = 2.86 สาขาวิชาที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ สาขาวิชาการบัญชี มีค่า $\bar{X} = 17.59$ S.D. = 2.72 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ เกเรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 มีค่า $\bar{X} = 17.01$ S.D. = 2.82 อาชีพของผู้ปกครอง ที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรกรรม มีค่า $\bar{X} = 16.61$ S.D. = 2.85

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน

ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับทักษะ
ด้านลูกค้า	3.83	0.45	เห็นด้วย
ด้านคู่แข่ง	3.74	0.46	เห็นด้วย
ด้านหน่วยราชการ	3.66	0.50	เห็นด้วย
ด้านสังคม	4.08	0.53	เห็นด้วย
โดยรวม	3.83	0.40	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่า $\bar{X} = 3.83$ S.D. = 0.40 โดยด้านที่มีระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านสังคม มีค่า $\bar{X} = 4.08$ S.D. = 0.53 รองลงมา คือ ด้านลูกค้า มีค่า $\bar{X} = 3.83$ S.D. = 0.45 ด้านคู่แข่ง มีค่า $\bar{X} = 3.74$ S.D. = 0.46 และด้านหน่วยราชการ มีค่า $\bar{X} = 3.66$ S.D. = 0.50

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนะ
ด้านลูกค้า			
1. การนัดหมายกับลูกค้าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด	4.32	0.75	เห็นด้วย
2. การทำธุรกิจไม่จำเป็นต้องได้ผลตอบแทน 100 %	3.57	0.93	เห็นด้วย
3. ควรให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคด้านปริมาณ	4.25	0.77	เห็นด้วย
4. การให้บริการแก่ลูกค้าควรทำด้วยความซื่อสัตย์	4.55	0.72	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. บางครั้งอาจต้องทำผิดบ้างเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น	3.30	1.01	ไม่แน่ใจ
6. การนำสินค้าที่มีคุณภาพต่างกันมาขายจะช่วยให้ลดต้นทุน	3.43	1.05	ไม่แน่ใจ
7. บางครั้งอาจต้องพูดเกินจริงเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าโดยเร็ว	3.31	1.13	ไม่แน่ใจ
8. ควรเก็บสินค้าไว้รอเวลาเพื่อให้ราคาขายสินค้าสูงขึ้น	3.65	1.05	เห็นด้วย
9. การแสดงที่เซย ๆ ของลูกค้าเป็นเรื่องน่าขบขัน	3.92	0.99	เห็นด้วย
10. ควรต้อนรับลูกค้าที่แต่งกายดีเพราะมีแนวโน้มว่าจะซื้อสินค้า	3.59	1.18	เห็นด้วย
11. คำแนะนำของลูกค้าเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อกิจการ	4.26	0.83	เห็นด้วย
12. ควรพยายามจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าอย่างรวดเร็ว	4.52	0.84	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. ควรพยายามทุกทางเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าอย่างรวดเร็ว	2.79	1.01	ไม่แน่ใจ
14. ควรเปิดโอกาสให้ลูกค้าได้เลือกซื้อสินค้าอย่างเท่าเทียมกัน	4.23	0.84	เห็นด้วย
15. การส่งสินค้าล่าช้าเล็กน้อยไม่ส่งผลเสียต่อธุรกิจ	3.76	1.12	เห็นด้วย
ด้านคู่แข่ง			
1. การแย่งลูกค้าจากคู่แข่งได้เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจ	3.43	1.07	ไม่แน่ใจ
2. ควรโจมตีสินค้าของคู่แข่งเพื่อให้ขายสินค้าได้มากขึ้น	3.57	1.09	เห็นด้วย
3. การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าทำให้เป็นผู้นำทางการตลาดได้	4.16	0.87	เห็นด้วย
4. บางครั้งการปล่อยข่าวให้คู่แข่งเสียหายเป็นสิ่งจำเป็น	3.89	1.07	เห็นด้วย
5. ไม่ควรนำข้อมูลของคู่แข่งมาเปิดเผยโดยมิชอบ	3.54	1.19	เห็นด้วย
6. การร่วมมือคิดค้นกับคู่แข่งจะทำให้ได้สินค้าแปลกใหม่	3.54	0.94	เห็นด้วย
7. ควรร่วมมือมิตรกับคู่แข่งเพื่อรักษาสภาวะแวดล้อม	3.88	0.91	เห็นด้วย
8. การลอกเลียนสินค้าของผู้อื่นช่วยให้กิจการมีกำไรสูงขึ้น	3.87	1.01	เห็นด้วย
9. การรู้ความลับของคู่แข่งทำให้การดำเนินกิจการดีขึ้น	2.93	1.10	ไม่แน่ใจ
10. ควรร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อหาแหล่งพลังงานทดแทน	3.85	0.94	เห็นด้วย

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับ
จริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านคู่แข่งชั้น (ต่อ)			
11. การใช้อิทธิพลกับคู่แข่งชั้นบ้างเป็นเรื่องจำเป็น	3.09	1.05	ไม่แน่ใจ
12. ควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างถูกต้อง	4.35	0.81	เห็นด้วย
13. ควรร่วมมือกับคู่แข่งชั้นในการประหยัดทรัพยากร	4.25	0.85	เห็นด้วย
14. ไม่ควรกระทำการใด ๆ ที่ทำให้คู่แข่งชั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง	3.83	0.95	เห็นด้วย
15. ไม่ควรกีดกันคู่แข่งชั้นให้เสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม	3.90	0.91	เห็นด้วย
ด้านหน่วยราชการ			
1. ควรปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเคร่งครัด	4.25	0.79	เห็นด้วย
2. ควรบริจาคให้หน่วยงานราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม	4.17	0.75	เห็นด้วย
3. สินค้าและบริการที่ติดต่อกับหน่วยราชการควรมีคุณภาพสมราคา	4.10	0.78	เห็นด้วย
4. ควรมีการเตรียมของฝากให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้สะดวกในการติดต่อ	2.86	1.05	ไม่แน่ใจ
5. ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ที่มีรายได้จากการติดต่อขายสินค้า	2.80	1.00	ไม่แน่ใจ
6. สินค้าที่ขายให้หน่วยราชการควรตั้งราคาสูงกว่าปกติ	3.75	0.98	เห็นด้วย
7. บางครั้งอาจต้องจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้งานที่ประมูล	3.63	1.11	เห็นด้วย
8. การหลีกเลี่ยงภาษีทำให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียน	3.80	1.13	เห็นด้วย
9. ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม	4.15	0.86	เห็นด้วย
10. การติดต่อกับหน่วยราชการถ้าทำตามขั้นตอนที่กำหนดจะล่าช้า	2.76	1.04	ไม่แน่ใจ
11. เพื่อผลทางธุรกิจบางครั้งอาจต้องเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุจริต	3.87	1.17	เห็นด้วย
12. ควรทำบัญชีตามเอกสารที่มีอยู่จริง	4.30	0.88	เห็นด้วย
13. ควรส่งเสริมให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์	4.48	0.80	เห็นด้วย
14. ควรมีสินน้ำใจให้เจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มกำลังใจในการทำงาน	2.47	1.18	ไม่เห็นด้วย
15. ควรขายสินค้าคุณภาพต่ำให้หน่วยราชการเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย	3.53	1.21	เห็นด้วย
ด้านสังคม			
1. ควรหาโอกาสแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	4.44	0.83	เห็นด้วย
2. ควรหมั่นดูแลสภาพอาคารให้แข็งแรงเพื่อความปลอดภัย	4.41	0.75	เห็นด้วย
3. ควรทำงานให้เสร็จอย่างรวดเร็วเพื่อประหยัดพลังงาน	4.06	0.93	เห็นด้วย
4. ควรเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม	4.44	0.84	เห็นด้วย
5. การจัดแสดงสินค้าโดยใช้สตรีนุ่นน้อยหม่นน้อยช่วยให้สินค้าน่าสนใจ	3.64	1.17	เห็นด้วย
6. ควรมีการจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้ประสพภัยพิบัติในราคาถูก	4.05	0.95	เห็นด้วย

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับ
จริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านสังคม (ต่อ)			
7. การโฆษณาโดยอ่านคำเตือนอย่างรวดเร็วช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย	3.14	1.10	ไม่แน่ใจ
8. ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ	4.26	0.83	เห็นด้วย
9. การหลีกเลี่ยงภาษีเป็นภัยต่อประเทศชาติ	3.87	1.17	เห็นด้วย
10. ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อกำจัดมลพิษจากการผลิตสินค้า	4.13	0.82	เห็นด้วย
11. การนำสินค้าหนีภาษีมาจำหน่ายทำให้ลูกค้าได้สินค้าราคาถูก	3.40	1.20	ไม่แน่ใจ
12. ควรโฆษณาสินค้าด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม	4.25	0.82	เห็นด้วย
13. ควรส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	4.26	0.76	เห็นด้วย
14. ควรป้องกันการเกิดมลพิษอันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการ	4.32	0.79	เห็นด้วย
15. ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดปริมาณขยะ	4.46	0.78	เห็นด้วย

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ระดับทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านลูกค้า ข้อที่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ เห็นด้วยมากที่สุด คือ การให้บริการแก่ลูกค้าควรทำด้วยความซื่อสัตย์ มีค่า $\bar{X} = 4.55$ S.D. = 0.72 รองลงมา คือ ควรพยายามจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าอย่างรวดเร็ว มีค่า $\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.84 และ การนัดหมายกับลูกค้าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด มีค่า $\bar{X} = 4.32$ S.D. = 0.75

ด้านคู่แข่ง ข้อที่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ เห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างถูกต้อง มีค่า $\bar{X} = 4.35$ S.D. = 0.81 รองลงมา คือ ควรร่วมมือกับคู่แข่งในการประหยัดทรัพยากร มีค่า $\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.85 และการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าทำให้เป็นผู้นำทางการตลาดได้ มีค่า $\bar{X} = 4.16$ S.D. = 0.87

ด้านหน่วยราชการ ข้อที่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ เห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ มีค่า $\bar{X} = 4.48$ S.D. = 0.80 รองลงมา คือ ควรทำบัญชีตามเอกสารที่มีอยู่จริง มีค่า $\bar{X} = 4.30$ S.D. = 0.88 และควรปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีค่า $\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.79

ด้านสังคม ข้อที่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดปริมาณขยะ มีค่า $\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.78 รองลงมา คือ ควรหาโอกาสแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีค่า $\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.83 และควรเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม มีค่า $\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.84

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงผลใน ตารางที่ 6 – ตารางที่ 14

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ

ความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	เพศ		\bar{X}	S.D.	t
โดยรวม	หญิง	1,288	16.62	2.91	5.15
	ชาย	447	15.87	2.57	

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม จำแนกตามตัวแปร เพศ ด้วยค่า t - Independent พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรสูงกว่านักศึกษาชาย

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี

ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	435.83	145.28	18.51
	ภายในกลุ่ม	1,731	13,583.96	7.85	
	รวม	1,734	14,019.78		

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี ด้วยค่า F - test พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1 (15.51)	ชั้นปีที่ 2 (16.18)	ชั้นปีที่ 3 (16.43)	ชั้นปีที่ 4 (17.01)
ชั้นปีที่ 1 (15.51)	-	0.67	0.92	1.50
ชั้นปีที่ 2 (16.18)		-	0.25	0.83
ชั้นปีที่ 3 (16.43)			-	0.58
ชั้นปีที่ 4 (17.01)				-

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่า นักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา

ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	704.08	140.82	18.28
	ภายในกลุ่ม	1,729	13,315.71	7.70	
	รวม	1,734	14,019.78		

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชาด้วยค่า F - test พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (15.83)	การจัดการ (16.08)	การตลาด (16.05)	การบัญชี (17.59)	สารสนเทศ (16.47)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (15.88)
การเงิน (15.83)	-	0.25	0.22	1.76	0.64	0.05
การจัดการ (16.08)		-	0.03	1.51	0.39	0.20
การตลาด (16.05)			-	1.54	0.42	0.17
การบัญชี (17.59)				-	1.12	1.71
สารสนเทศ (16.47)					-	0.59
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (15.88)						-

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ (ทุกสาขาวิชา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่า นักศึกษาทุกสาขาวิชา

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	128.03	64.01	7.98
	ภายในกลุ่ม	1,732	13,891.76	8.02	
	รวม	1,734	14,019.78		

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยค่า F - test พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (\bar{X})	ต่ำกว่า 2.50 (16.03)	2.50 – 3.50 (16.45)	สูงกว่า 3.50 (17.01)
ต่ำกว่า 2.50 (16.03)	-	0.42	0.98
2.50 – 3.50 (16.45)		-	0.55
สูงกว่า 3.50 (17.01)			-

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.)พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม สูงกว่า 3.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50

นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง

ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	215.93	43.19	5.41
	ภายในกลุ่ม	1,729	13,803.85	7.98	
	รวม	1,734	14,019.78		

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ด้วยค่า F - test พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง (\bar{X})	รับราชการ (16.36)	รัฐวิสาหกิจ (15.18)	เอกชน (15.88)	ธุรกิจ ส่วนตัว (16.56)	เกษตรกรรม (16.61)	รับจ้าง (16.59)
รับราชการ (16.36)	-	1.18	0.49	0.20	0.24	0.22
รัฐวิสาหกิจ (15.18)		-	0.70	1.39	1.43	1.41
เอกชน(15.88)			-	0.69	0.73	0.71
ธุรกิจส่วนตัว (16.56)				-	0.04	0.02
เกษตรกรรม (16.61)					-	0.02
รับจ้าง (16.59)						-

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ เอกชน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ เอกชน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และรับจ้าง

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานเอกชน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานเอกชน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และรับจ้าง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงผลใน ตารางที่ 15 – ตารางที่ 37

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรเพศ เป็นรายด้านและโดยรวม

ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t
ด้านลูกค้า	ชาย	447	3.75	0.49	4.02
	หญิง	1,288	3.86	0.42	
ด้านคู่แข่ง	ชาย	447	3.64	0.47	5.10
	หญิง	1,288	3.77	0.45	
ด้านหน่วยราชการ	ชาย	447	3.53	0.52	6.18
	หญิง	1,288	3.71	0.48	
ด้านสังคม	ชาย	447	3.95	0.59	5.83
	หญิง	1,288	4.12	0.51	
โดยรวม	ชาย	447	3.72	0.44	6.14
	หญิง	1,288	3.86	0.38	

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ด้วยค่า t - Independent พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาชาย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร สูงกว่านักศึกษาชาย ในทุกด้าน

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี เป็นรายด้านและโดยรวม

ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านลูกค้า	ระหว่างกลุ่ม	3	14.73	4.91	25.82
	ภายในกลุ่ม	1,731	329.23	0.19	
	รวม	1,734	343.96		
ด้านคู่แข่ง	ระหว่างกลุ่ม	3	8.08	2.69	13.01
	ภายในกลุ่ม	1,731	358.38	0.21	
	รวม	1,734	366.46		
ด้านหน่วยราชการ	ระหว่างกลุ่ม	3	15.56	5.19	21.76
	ภายในกลุ่ม	1,731	412.60	0.24	
	รวม	1,734	428.17		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.76	3.92	14.09
	ภายในกลุ่ม	1,731	481.48	0.28	
	รวม	1,734	493.24		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	12.22	4.07	26.12
	ภายในกลุ่ม	1,731	270.06	0.16	
	รวม	1,734	282.28		

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี ด้วยค่า F - test พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม และรายด้านทุกด้าน ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 17 - ตารางที่ 21

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1 (3.67)	ชั้นปีที่ 2 (3.79)	ชั้นปีที่ 3 (3.83)	ชั้นปีที่ 4 (3.92)
ชั้นปีที่ 1 (3.67)	-	0.12	0.17	0.25
ชั้นปีที่ 2 (3.79)		-	0.05	0.13
ชั้นปีที่ 3 (3.83)			-	0.08
ชั้นปีที่ 4 (3.92)				-

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้า จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1 (3.67)	ชั้นปีที่ 2 (3.78)	ชั้นปีที่ 3 (3.82)	ชั้นปีที่ 4 (3.94)
ชั้นปีที่ 1 (3.67)	-	0.11	0.15	0.27
ชั้นปีที่ 2 (3.78)		-	0.04	0.16
ชั้นปีที่ 3 (3.82)			-	0.12
ชั้นปีที่ 4 (3.94)				-

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับ นักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า สูงกว่า นักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า ต่ำกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่ง จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1 (3.60)	ชั้นปีที่ 2 (3.72)	ชั้นปีที่ 3 (3.75)	ชั้นปีที่ 4 (3.81)
ชั้นปีที่ 1 (3.60)	-	0.12	0.15	0.21
ชั้นปีที่ 2 (3.72)		-	0.03	0.09
ชั้นปีที่ 3 (3.75)			-	0.06
ชั้นปีที่ 4 (3.81)				-

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง แตกต่างกับนักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอก องค์กร ด้านคู่แข่ง สูงกว่า นักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง ต่ำกว่า นักศึกษาระดับ ชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
	(3.48)	(3.62)	(3.67)	(3.77)
ชั้นปีที่ 1 (3.48)	-	0.14	0.20	0.29
ชั้นปีที่ 2 (3.62)		-	0.06	0.14
ชั้นปีที่ 3 (3.67)			-	0.09
ชั้นปีที่ 4 (3.77)				-

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับ นักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ สูงกว่านักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ ต่ำกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทศนะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี (\bar{X})	ชั้นปีที่ 1 (3.92)	ชั้นปีที่ 2 (4.03)	ชั้นปีที่ 3 (4.09)	ชั้นปีที่ 4 (4.16)
ชั้นปีที่ 1 (3.92)	-	0.12	0.17	0.25
ชั้นปีที่ 2 (4.03)		-	0.06	0.13
ชั้นปีที่ 3 (4.09)			-	0.07
ชั้นปีที่ 4 (4.16)				-

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับ นักศึกษาทุกระดับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่า นักศึกษาทุกระดับชั้นปี

นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ต่ำกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 22 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรการ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา เป็นรายด้านและโดยรวม

ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS		MS	F
ด้านลูกค้า	ระหว่างกลุ่ม	5	14.89	2.98	15.65	
	ภายในกลุ่ม	1,729	329.07	0.19		
	รวม	1,734	343.96			
ด้านคู่แข่งชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5	17.36	3.47	17.19	
	ภายในกลุ่ม	1,729	349.10	0.20		
	รวม	1,734	366.46			
ด้านหน่วยราชการ	ระหว่างกลุ่ม	5	15.93	3.19	13.37	
	ภายในกลุ่ม	1,729	412.23	0.24		
	รวม	1,734	428.17			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	15.93	3.19	11.54	
	ภายในกลุ่ม	1,729	477.31	0.28		
	รวม	1,734	493.24			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	14.33	2.87	18.50	
	ภายในกลุ่ม	1,729	267.95	0.16		
	รวม	1,734	282.28			

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา ด้วยค่า F - test พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 23 – ตารางที่ 27

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (3.78)	การจัดการ (3.74)	การตลาด (3.73)	การบัญชี (3.97)	สารสนเทศ (3.85)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.89)
การเงิน (3.78)	-	0.03	0.05	0.19	0.07	0.11
การจัดการ (3.74)		-	0.01	0.23	0.11	0.15
การตลาด (3.73)			-	0.24	0.12	0.16
การบัญชี (3.97)				-	0.12	0.08
สารสนเทศ (3.85)					-	0.04
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.89)						-

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับ นักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

ตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้ำ จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (3.78)	การจัดการ (3.73)	การตลาด (3.75)	การบัญชี (3.98)	สารสนเทศ (3.83)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.89)
การเงิน (3.78)	-	0.05	0.03	0.20	0.05	0.11
การจัดการ (3.73)		-	0.02	0.25	0.10	0.16
การตลาด (3.75)			-	0.23	0.08	0.14
การบัญชี (3.98)				-	0.15	0.09
สารสนเทศ (3.83)					-	0.06
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.89)						-

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

ตารางที่ 25 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่ง จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (3.74)	การจัดการ (3.67)	การตลาด (3.59)	การบัญชี (3.89)	สารสนเทศ (3.78)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.75)
การเงิน (3.74)	-	0.07	0.15	0.15	0.04	0.01
การจัดการ (3.67)		-	0.08	0.21	0.10	0.08
การตลาด (3.59)			-	0.30	0.19	0.16
การบัญชี (3.89)				-	0.11	0.13
สารสนเทศ (3.78)					-	0.02
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.75)						-

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่ง สูงกว่านักศึกษา

สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาการตลาด มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน และสาขาวิชาการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน และสาขาวิชาการจัดการ

ตารางที่ 26 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (3.64)	การจัดการ (3.56)	การตลาด (3.57)	การบัญชี (3.82)	สารสนเทศ (3.69)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.68)
การเงิน (3.64)	-	0.08	0.08	0.17	0.04	0.03
การจัดการ (3.56)		-	0.04	0.26	0.13	0.12
การตลาด (3.57)			-	0.25	0.12	0.11
การบัญชี (3.82)				-	0.13	0.14
สารสนเทศ (3.69)					-	0.01
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (3.68)						-

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรฯ ด้านหน่วยราชการ สูงกว่านักศึกษา สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา (\bar{X})	การเงิน (3.94)	การจัดการ (4.00)	การตลาด (4.00)	การบัญชี (4.18)	สารสนเทศ (4.09)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (4.24)
การเงิน (3.94)	-	0.07	0.07	0.25	0.16	0.30
การจัดการ (4.00)		-	0.02	0.18	0.09	0.23
การตลาด (4.00)			-	0.18	0.09	0.23
การบัญชี (4.18)				-	0.09	0.05
สารสนเทศ (4.09)					-	0.14
ภาษาอังกฤษธุรกิจ (4.24)						-

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ของนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาสารสนเทศ

นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการตลาด

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับ นักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาสารสนเทศ

ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายด้าน และโดยรวม

ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับ จริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS		MS	F
ด้านลูกค้า	ระหว่างกลุ่ม	2	3.13	1.56	7.94	
	ภายในกลุ่ม	1,732	340.84	0.20		
	รวม	1,734	343.96			
ด้านคู่แข่งชั้น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.98	0.99	4.70	
	ภายในกลุ่ม	1,732	364.48	0.21		
	รวม	1,734	366.46			
ด้านหน่วยราชการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	1.11	
	ภายในกลุ่ม	1,732	427.62	0.25		
	รวม	1,734	428.17			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.99	1.00	3.51	
	ภายในกลุ่ม	1,732	491.25	0.28		
	รวม	1,734	493.24			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.85	5.27	
	ภายในกลุ่ม	1,732	280.58	0.16		
	รวม	1,734	282.28	1.56		

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยค่า F - test พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งชั้น และด้านสังคม

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง และด้านสังคม ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผลดัง ตารางที่ 29 – ตารางที่ 32

ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (\bar{X})	ต่ำกว่า 2.50 (3.77)	2.50 – 3.50 (3.84)	สูงกว่า 3.50 (3.85)
ต่ำกว่า 2.50 (3.77)	-	0.07	0.08
2.50 – 3.50 (3.84)		-	0.01
สูงกว่า 3.50 (3.85)			-

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.)พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50

ตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้า จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (\bar{X})	ต่ำกว่า 2.50 (3.75)	2.50 – 3.50 (3.85)	สูงกว่า 3.50 (3.85)
ต่ำกว่า 2.50 (3.75)	-	0.10	0.10
2.50 – 3.50 (3.85)		-	0.00
สูงกว่า 3.50 (3.85)			-

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า ต่ำกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50

ตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านคู่แข่งชั้น จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (\bar{X})	ต่ำกว่า 2.50 (3.68)	2.50 – 3.50 (3.76)	สูงกว่า 3.50 (3.74)
ต่ำกว่า 2.50 (3.68)	-	0.08	0.06
2.50 – 3.50 (3.76)		-	0.02
สูงกว่า 3.50 (3.74)			-

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านคู่แข่งชั้น ต่ำกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (\bar{X})	ต่ำกว่า 2.50 (4.02)	2.50 – 3.50 (4.09)	สูงกว่า 3.50 (4.12)
ต่ำกว่า 2.50 (4.02)	-	0.07	0.11
2.50 – 3.50 (4.09)		-	0.03
สูงกว่า 3.50 (4.12)			-

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ต่ำกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองเป็นรายด้าน และโดยรวม

ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านลูกค้า	ระหว่างกลุ่ม	5	2.15	0.43	2.17
	ภายในกลุ่ม	1,729	341.82	0.20	
	รวม	1,734	343.96		
ด้านคู่แข่ง	ระหว่างกลุ่ม	5	1.28	0.26	1.21
	ภายในกลุ่ม	1,729	365.18	0.21	
	รวม	1,734	366.46		
ด้านหน่วยราชการ	ระหว่างกลุ่ม	5	4.92	0.98	4.02
	ภายในกลุ่ม	1,729	423.24	0.25	
	รวม	1,734	428.17		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	3.63	0.73	2.56
	ภายในกลุ่ม	1,729	489.62	0.28	
	รวม	1,734	493.24		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	2.04	0.41	2.52
	ภายในกลุ่ม	1,729	280.24	0.16	
	รวม	1,734	282.28		

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ด้วยค่า F - test พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในด้านลูกค้า ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

เมื่อพบว่า คะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ด้านลูกค้า ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) ปรากฏผล ตารางที่ 34 – ตารางที่ 37

ตารางที่ 34 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง (\bar{X})	ราชการ (3.78)	รัฐวิสาหกิจ (3.75)	เอกชน (3.78)	ธุรกิจส่วนตัว (3.83)	เกษตรกร (3.86)	รับจ้าง (3.85)
ราชการ (3.78)	-	0.03	0.00	0.05	0.08	0.07
รัฐวิสาหกิจ (3.75)		-	0.03	0.08	0.11	0.10
เอกชน (3.78)			-	0.05	0.08	0.07
ธุรกิจส่วนตัว(3.83)				-	0.03	0.02
เกษตรกร(3.86)					-	0.01
รับจ้าง(3.85)						-

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านลูกค้ำ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง (\bar{X})	ราชการ (3.80)	รัฐวิสาหกิจ (3.74)	เอกชน (3.77)	ธุรกิจส่วนตัว (3.84)	เกษตรกรรม (3.89)	รับจ้าง (3.84)
ราชการ (3.80)	-	0.06	0.03	0.04	0.09	0.04
รัฐวิสาหกิจ (3.74)		-	0.03	0.10	0.15	0.09
เอกชน (3.77)			-	0.07	0.12	0.07
ธุรกิจส่วนตัว(3.84)				-	0.05	0.00
เกษตรกรรม (3.89)					-	0.05
รับจ้าง(3.84)						-

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ แตกต่างกับ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้ำ สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านหน่วยราชการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง (\bar{X})	ราชการ (3.63)	รัฐวิสาหกิจ (3.53)	เอกชน (3.66)	ธุรกิจส่วนตัว (3.63)	เกษตรกรรม (3.72)	รับจ้าง (3.72)
ราชการ (3.63)	-	0.10	0.03	0.00	0.09	0.09
รัฐวิสาหกิจ (3.53)		-	0.13	0.10	0.19	0.19
เอกชน (3.66)			-	0.03	0.06	0.06
ธุรกิจส่วนตัว(3.63)				-	0.09	0.09
เกษตรกรรม (3.72)					-	0.00
รับจ้าง (3.72)						-

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทาง ธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเอกชน เกษตรกรรมและรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้ เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านหน่วยราชการ ต่ำกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเอกชน รับจ้าง และเกษตรกรรม

ตารางที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD.) ระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านสังคม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง (\bar{X})	ราชการ (4.01)	รัฐวิสาหกิจ (3.99)	เอกชน (4.00)	ธุรกิจส่วนตัว (4.10)	เกษตรกรรม (4.08)	รับจ้าง (4.11)
ราชการ (4.01)	-	0.02	0.01	0.10	0.07	0.10
รัฐวิสาหกิจ (3.99)		-	0.01	0.11	0.09	0.12
เอกชน (4.00)			-	0.10	0.08	0.11
ธุรกิจส่วนตัว(4.10)				-	0.02	0.01
เกษตรกรรม (4.08)					-	0.03
รับจ้าง (4.11)						-

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน

นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม แตกต่างกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านสังคม สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการเงิน จำนวน 183 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 342 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 333 คน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 366 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 170 คน สาขาวิชาสารสนเทศ จำนวน 340 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,734 คน ประมาณขนาดตัวอย่างด้วย สูตร Yamane (ธานีินทร์ ศิลป์จารุ, 2547:36) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 % สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสาขาวิชาของนักศึกษาเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามทัศนะและความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ได้จัดแบ่งระดับทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ เป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งโดยจำแนกทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้อง

ภายนอกองค์การ ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม

ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดถูกผิด จำนวน 28 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 2,000 ชุด แจกให้กับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,735 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.75

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้ค่าจำนวนและร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความรู้และระดับทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ รายข้อ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่งด้าน ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้และระดับทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์การ จำแนกตามคุณลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ ตัวแปรเพศ โดยใช้ค่าสถิติค่าที (t - test for independent sample) ส่วนระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD.)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรของนักศึกษา (คะแนนเต็ม 28 คะแนน) พบว่า เพศที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ นักศึกษาเพศหญิงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 16.62 ระดับชั้นปี ที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 17.01 สาขาวิชาที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 17.59 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 17.01 อาชีพของผู้ปกครองที่มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจสูงสุด คือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย 16.61

2. ผลการศึกษาค่าคะแนนเฉลี่ยระดับทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83 โดยด้านที่มีระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.08 รองลงมา คือ ด้านลูกค้า มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83 ด้านคู่แข่งชั้น มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.74 และ ด้านหน่วยราชการ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.66

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า

3.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรสูงกว่านักศึกษาชาย

3.2 นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกัน โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 (ทุกระดับชั้นปี)

3.3 นักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีคะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาสารสนเทศและสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ (ทุกสาขาวิชา)

3.4 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร สูงกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 3.50

3.5 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ย ระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ต่ำกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ เอกชน ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง และเกษตรกรกรรม (ทุกอาชีพ)

4. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า

4.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม แตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมสูงกว่านักศึกษาชาย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร สูงกว่านักศึกษาชาย ในทุกด้าน

4.2 นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม สูงกว่านักศึกษาทุกระดับชั้นปี ส่วนนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร โดยรวม ต่ำกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านลูกค้า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า สูงกว่า นักศึกษาทุกระดับชั้นปี ส่วนนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร ด้านลูกค้า ต่ำกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

อภิปรายผล

จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบประเด็นที่ควรค่าแก่การอภิปราย ดังนี้

1. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยค่า t -test for independent sample จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สังคมไทยมีลักษณะเป็นสองมาตรฐาน (Double Standard) โดยสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะอบรมเลี้ยงดูเพศหญิงให้มีความอ่อนโยน สุภาพเรียบร้อย ในขณะที่เพศชายจะได้รับการอบรมให้มีความเข้มแข็ง และโดยธรรมชาติเพศชายและเพศหญิง มีลักษณะแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางร่างกายและจิตใจ ลักษณะนี้ย่อมมีผลต่อแนวคิดของเพศทั้งสอง (ธีรนาฏ จตุรธำรง.2543) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ ดวงจันทร์ และคณะ (ธำรง ชูทัพ. 2535) ที่ได้ทำการศึกษา ระดับพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนหญิงมีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า และวิวัฒน์ อิศวานิชย์ (ธำรง ชูทัพ . 2535) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยที่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กผู้ชาย

2. จากการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิวัฒน์ อิศวานิชย์ (ธำรง ชูทัพ . 2535) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยที่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

3. จากการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้อง

กับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันติยา ไชยศรีชลธาร (2528.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. จากการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิวัฒน์ อิศวานิชย์ (อ้าง ชูทัพ . 2535) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5. จากการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 ที่ว่า “นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้จริยธรรมของบุคคลแตกต่างกัน คือ ฐานะของครอบครัว โดยพิจารณาได้จากรายได้รวมของสมาชิกในครอบครัว การศึกษาและอาชีพของหัวหน้าครอบครัว เป็นต้น เยาวชนที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน จะมีวิธีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ต่างกัน ประสบการณ์ก็ย่อมแตกต่างกัน เป็นเหตุให้จริยธรรมของบุคคลแตกต่างกันด้วย

6. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยค่า t - test for independent sample จากตารางที่ 15 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสมัย พนาเวศร์

(2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจ ของนักศึกษการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจ สูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุก ๆ ด้าน

7. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 16 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพร พิศาลบุตร.(2547:บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษา ปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของนักธุรกิจในสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และจริยธรรมของนักธุรกิจในสถานประกอบการ ในภาพรวมและทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

8. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 22 พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสมัย พนาเวศร์ (2540) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจ ของนักศึกษการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสันติยา ไชยศรีชลธาร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ศึกษาแผนกช่างต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนด้านกายจรรยา วจิจริยา และมโนจริยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

9. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 9 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 28 พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ

ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลูกคำ ด้านคู่แข่งชั้น และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านหน่วยราชการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวมด้านลูกคำ ด้านคู่แข่งชั้นและด้านสังคม ส่วนด้านหน่วยราชการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิวัฒน์ อิศวาณิชย์ (อ้าง ชูทัพ . 2535) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

10. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 10 ที่ว่า “นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจแตกต่างกัน” ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตารางที่ 33 พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลูกคำ ด้านหน่วยราชการ และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านคู่แข่งชั้นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยรวม ด้านลูกคำ ด้านหน่วยราชการและด้านสังคม ส่วนด้านคู่แข่งชั้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายนภา รามพงษ์ (2546:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนะที่มีต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนะต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ พบว่า นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรจัดวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางธุรกิจ ให้นักศึกษาทุกคนได้ศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีจริยธรรมสูงมากขึ้น
2. อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาควรมีการสอดแทรก เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ให้นักศึกษาทุกคน เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษา มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
3. มหาวิทยาลัย ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมจริยธรรมทางธุรกิจให้นักศึกษาทุกสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจริยธรรมทางธุรกิจของนักศึกษา เช่น การอบรมเลี้ยงดู เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีจริยธรรมทางธุรกิจอย่างเหมาะสม
2. ควรมีการศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ ของนักศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับปวช. และปวส.
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางธุรกิจ ของนักศึกษาในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา เช่น ผู้ปกครอง อาจารย์ และกลุ่มเพื่อน เป็นต้น
4. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจให้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. การวิเคราะห์สถิติ:สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คำพอง งามภักดิ์. 2543. จริยธรรมธุรกิจศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดประโยชน์นิยมกับ
แนวคิดพระพุทธศาสนา.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จินดนา บุญงการ. 2544. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. รวบรวมจรรยาบรรณอาจารย์ และจรรยาบรรณวิชาชีพ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรสมน พฤทธิปัญญา. 2544. ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักส์.
ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต การพิมพ์.
ไชย ณ พล. 2536. การบริหารด้วยระบบศรัทธาและจรรยาบรรณทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ :
เพชรสมิเตีย จำกัด.
- ณัฐกฤตา จันทา.2548. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัญหาจริยธรรมทางธุรกิจของผู้บริหาร
รุ่นใหม่ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางธุรกิจ:
กรณีศึกษาเฉพาะผู้บริหารที่ศึกษาในโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
อุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยา
ภาษา. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. 2547. คู่มือการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. นนทบุรี :
โรงพิมพ์นิตาคารพิมพ์.
- ธีรนาถ จตุรธำรง. 2543. จรรยาบรรณของวิทยากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการศึกษาคู่ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธำรง ชูทัพ. 2535. เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นงนุช เทศทอง.2547. คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค
กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 7. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม. ลพบุรี

- นภาจรี นำเบญจพล. 2541. "จริยศาสตร์ธุรกิจ," วารสารมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 พ.ศ.-ส.ศ.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปนัดดา บุญวิวัฒน์ . 2543. ปัญหาจริยธรรมของธุรกิจการขายตรง กรณีศึกษาทัศนคติของ
ผู้บริหาร พนักงานขายและผู้บริโภค . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อักษรศาสตร์ (จริย
ศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529. การวิจัยประเมินผล:หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
การพิมพ์พระนคร.
- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. 2534. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชสำราษฎร์.
- พรนพ พุกกะพันธ์. 2544. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักส์.
- พระมหาวิระเวส พาเจริญ. 2540. จริยธรรมธุรกิจในการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา คณะสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
บริษัทฟิงเกอร์ปริ้นแอนด์มีเดียจำกัด.
- พัชรา ดันติประภา และบัวรัตน์ ศรีนิล. 2545. กาวะที่นำสู่ปัญหาด้านจริยธรรมในการขาย
และความแตกต่างในการรับรู้ของนักศึกษา นักวิชาการ พนักงานขาย และ
ผู้บริหารหน่วยงานขาย.เชียงใหม่.คณะบริหารธุรกิจ.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิศมัย พนาเวศร์. 2540. ความคิดเห็นด้านจริยธรรมทางธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขต
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ..
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2539. เอกสารชุดฝึกอบรมการเรียนรู้การทำวิจัยด้วย
ตนเอง. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมรีนา ปลื้มปัญญา. 2540. การติดตามผลการอบรมจริยธรรมนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
ภาคพายัพ. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ.
- ล้วน สายยศ และอังคณาสายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น

- วิบูลลักษณ์ สุขแป. 2540. การเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนประจำและนักเรียน
ไป-กลับของโรงเรียนประชาวมงคล (โครงการหัวของคตอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ) จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาการ
วัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2546. คู่มือนักศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สนทยา เขมวีรัตน์. 2548. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมคิด บางโบ. 2537. การประกอบธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิค.
- สมพร เทพลีธา. 2544. บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการเสริมสร้างจริยธรรม
ทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมแห่งชาติแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
สมชายการพิมพ์.
- สันติยา ไชยศรีชลธาร. 2538. การศึกษาจริยธรรมของนักเรียน ชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิค
สุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538. วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายนภา รามพงษ์. 2546. ทักษะที่มีต่อจริยธรรมในการประกอบอาชีพธุรกิจของนักศึกษา
ระดับปวส. วิทยาลัยพัฒนศึกษาธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต การ
อุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ. 2540. คุณค่าของจรรยาบรรณทางธุรกิจต่อความเป็นเลิศทาง
ธุรกิจ. วารสารนักบริหาร.
- สุปรिता ลีวเฉลิมวงศ์. 2543. การศึกษาความต้องการของสถานประกอบการประเภท
ห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสามารถของผู้สำเร็จ
การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาการตลาด.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุภาพร พิตาลบุตร. 2544. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดวี.เจ.พรินติ้ง.
- สุภาพร พิตาลบุตร. 2547. ปัจจัยในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของ
นักธุรกิจในสถานประกอบการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุภาวดี นัมคณิศรณ. 2539. ธุรกิจกับพุทธจริยศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภาวดี พรประสิทธิ์กุล.2547.การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของพนักงานธนาคาร
 ไทยจำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
 มหบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Bailey, Jefferey Joseph. 1991. "Business Ethics : The Effects of Social Cue
 Framing,Gain/Loss Framing and Situational Injustice on Ethical Judgments
 and Decision – Making, " **Dissertation Abstracts**. Degree : Ph.D,
 The University of Akron.
- Bloom , Benjamin S. 1976. **Human Characteristics and School Learning**. New York :
 Mc Graw - Hall Book Co.
- Cronbach, Lee J. 1970. **Essential of Psychology Testing**. 3rd ed. New York :
 Harper and Row.
- Good. Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. New York: Mc. Graw-Hill , Inc.
- Kroecker, Timothy S. 1993. "Situational and Individual Influences Upon Ethical
 Decision – Making in Organization : A Policy Capturing Approach
 (Fast Food Industry, Business Ethics)," **Dissertation Abstracts**. Degree:
 Ph.D, Illinois: Illinois Institute of Technology.
- Lohr – Schutz, Martha. 1993. "Business Ethics and Management Training: A Call for
 Integrating Ethics into the Curriculum of Austrian Business School,"
Dissertation Abstracts. Degree : DRSOCOEC, Austria : Johannes Kepler
 Universitaet Linz.
- Rarish, Jeffery L. 1991. "The Application of Reinhold Niebuhr's Two- Tiered Political
 Ethic to the Business Realm with the Challenger Catastrophe as a case Study
 (Niebuhr Reinhold, Business Ethics)," **Dissertation Abstracts**. Degree :
 Ph.D., Drew University.
- Reall, Michael John. 1993. "The Relationship of Cognitive Moral Development, Moral
 Reasoning, and Moral Conduct of Business Students in a Competitive
 Environment," **Dissertation Abstracts**. Degree : Ph.D., University of Idaho.
- Snodgrass, James Edward. 1993. "Business Ethics : A Comparative Study of
 Undergraduates (Moral Reasoning)," **Dissertation Abstracts**. Degree : Ph.D.,
 University of Idaho.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

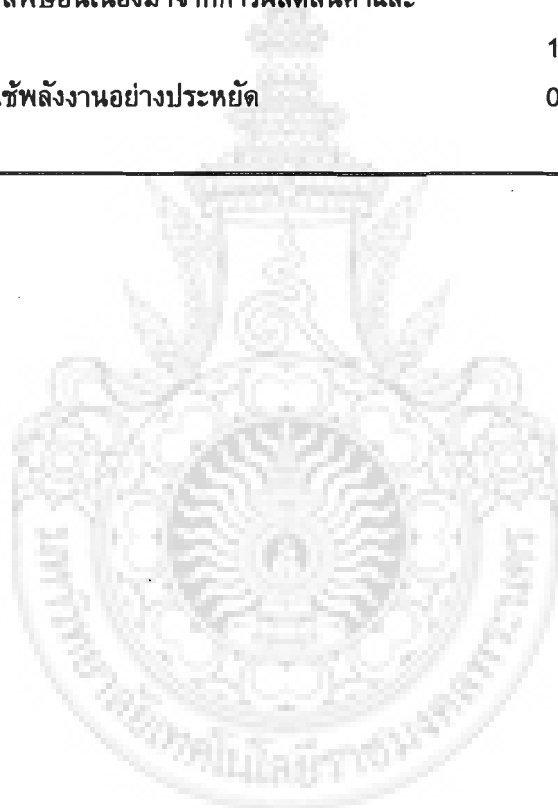
- แบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
- แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

คุณภาพแบบสอบถามวัดทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง
ค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

ข้อความ	ค่า IOC	คุณภาพเครื่องมือ
ด้านลูกค้า		
1. การนัดหมายกับลูกค้าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด	1.00	ใช้ได้
2. การทำธุรกิจไม่จำเป็นต้องได้ผลตอบแทน 100 %	1.00	ใช้ได้
3. ควรให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคด้านปริมาณสินค้า	1.00	ใช้ได้
4. การให้บริการแก่ลูกค้าควรทำด้วยความซื่อสัตย์	1.00	ใช้ได้
5. บางครั้งอาจต้องทำผิดบ้างเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น	1.00	ใช้ได้
6. การนำสินค้าที่มีคุณภาพต่างกันมาขายคละกันจะช่วยลดต้นทุน	1.00	ใช้ได้
7. บางครั้งอาจต้องพูดเกินจริงเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าโดยเร็ว	0.80	ใช้ได้
8. ควรเก็บสินค้าไว้เพื่อรอเวลาให้ราคาขายสินค้าสูงขึ้น	1.00	ใช้ได้
9. การแสดงอาการที่เซย ๆ ของลูกค้าเป็นเรื่องน่าขบขัน	1.00	ใช้ได้
10. ควรต้อนรับลูกค้าที่แต่งกายดีเพราะมีแนวโน้มว่าจะซื้อสินค้า	1.00	ใช้ได้
11. คำแนะนำของลูกค้าเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อกิจการ	1.00	ใช้ได้
12. ควรให้บริการแก่ลูกค้าด้วยความเต็มใจ	1.00	ใช้ได้
13. ควรพยายามทุกทางเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าอย่างรวดเร็ว	1.00	ใช้ได้
14. ควรเปิดโอกาสให้ลูกค้าได้เลือกซื้อสินค้าอย่างเท่าเทียมกัน	0.80	ใช้ได้
15. การส่งสินค้าล่าช้าไปบ้างไม่ส่งผลเสียต่อธุรกิจ	0.80	ใช้ได้
ด้านคู่แข่งชั้น		
1. การแย่งลูกค้าจากคู่แข่งชั้นได้ เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจ	0.80	ใช้ได้
2. ควรโจมตีสินค้าของคู่แข่งชั้นเพื่อให้ขายสินค้าได้มากขึ้น	0.80	ใช้ได้
3. การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าทำให้เป็นผู้นำทางการตลาดได้	0.80	ใช้ได้
4. บางครั้งการปล่อยข่าวให้คู่แข่งชั้นเสียหายเป็นสิ่งจำเป็น	1.00	ใช้ได้
5. ไม่ควรนำข้อมูลของคู่แข่งชั้นมาเปิดเผยโดยมิชอบ	1.00	ใช้ได้
6. การร่วมมือคิดค้นกับคู่แข่งชั้นจะทำให้ได้สินค้าแปลกใหม่	1.00	ใช้ได้
7. ควรร่วมเป็นพันธมิตรกับคู่แข่งชั้นเพื่อรักษาสภาวะแวดล้อม	1.00	ใช้ได้
8. การลอกเลียนสินค้าของผู้อื่นช่วยให้กิจการมีกำไรสูงขึ้น	1.00	ใช้ได้
9. การรู้ความลับของคู่แข่งชั้นทำให้การดำเนินกิจการดีขึ้น	1.00	ใช้ได้
10. ควรร่วมมือกับคู่แข่งชั้นเพื่อหาแหล่งพลังงานทดแทน	0.80	ใช้ได้

ข้อความ	ค่า IOC	คุณภาพเครื่องมือ
ด้านคู่แข่งชั้น (ต่อ)		
11. การใช้อิทธิพลกับคู่แข่งชั้นบ้างเป็นเรื่องจำเป็น	1.00	ใช้ได้
12. ควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างถูกต้อง	1.00	ใช้ได้
13. ควรร่วมมือกับคู่แข่งชั้นในการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ	1.00	ใช้ได้
14. ไม่ควรกระทำการใด ๆ ที่ทำให้คู่แข่งชั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง	1.00	ใช้ได้
15. ไม่ควรกีดกันคู่แข่งชั้นให้เสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม	0.80	ใช้ได้
ด้านหน่วยราชการ		
1. ควรปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเคร่งครัด	1.00	ใช้ได้
2. ควรบริจาคสิ่งของให้หน่วยงานราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม	1.00	ใช้ได้
3. สินค้าและบริการที่ติดต่อกับหน่วยราชการควรมีคุณภาพสมราคา	1.00	ใช้ได้
4. ควรมีการเตรียมของฝากให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้สะดวกในการติดต่อ	1.00	ใช้ได้
5. ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่มีรายได้จากการติดต่อขายสินค้า	1.00	ใช้ได้
6. สินค้าที่ขายให้หน่วยราชการควรตั้งราคาสูงกว่าปกติ	0.80	ใช้ได้
7. บางครั้งอาจต้องจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้งานที่ประมูล	0.80	ใช้ได้
8. การหลีกเลี่ยงภาษีทำให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียน	1.00	ใช้ได้
9. ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม	1.00	ใช้ได้
10. การติดต่อกับหน่วยราชการถ้าทำตามขั้นตอนที่กำหนดจะล่าช้า	1.00	ใช้ได้
11. เพื่อผลทางธุรกิจบางครั้งอาจต้องเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุจริต	1.00	ใช้ได้
12. ควรทำบัญชีตามเอกสารที่มีอยู่จริง	1.00	ใช้ได้
13. ควรส่งเสริมให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์	1.00	ใช้ได้
14. ควรมีสินน้ำใจให้เจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มกำลังใจในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
15. ควรขายสินค้าคุณภาพต่ำให้หน่วยราชการเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย	0.80	ใช้ได้
ด้านสังคม		
1. ควรหาโอกาสแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	0.80	ใช้ได้
2. ควรหมั่นดูแลสุขภาพอาคารให้แข็งแรงเพื่อความปลอดภัย	1.00	ใช้ได้
3. ควรทำงานให้เสร็จอย่างรวดเร็วเพื่อประหยัดพลังงาน	1.00	ใช้ได้
4. ควรเลือกใช้บริการจุก้นท์ที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม	0.80	ใช้ได้
5. การจัดแสดงสินค้าโดยใช้สตรีนุ่นน้อยหม่นน้อยช่วยให้สินค้าน่าสนใจ	1.00	ใช้ได้
6. ควรมีการจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติในราคาถูก	0.80	ใช้ได้
7. การโฆษณาโดยอ่านคำเตือนอย่างรวดเร็วช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย	1.00	ใช้ได้

ข้อความ	ค่า IOC	คุณภาพเครื่องมือ
ด้านสังคม (ต่อ)		
8. ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ	1.00	ใช้ได้
9. การหลีกเลี่ยงภาษีเป็นภัยต่อประเทศชาติ	1.00	ใช้ได้
10. ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อกำจัดมลพิษจากการผลิตสินค้า	1.00	ใช้ได้
11. การนำสินค้าหนีภาษีมาจำหน่ายทำให้ลูกค้าได้สินค้าราคาถูก	1.00	ใช้ได้
12. ควรโฆษณาสินค้าด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
13. ควรส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	1.00	ใช้ได้
14. ควรป้องกันการเกิดมลพิษอันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการ	1.00	ใช้ได้
15. ควรส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัด	0.80	ใช้ได้

**คุณภาพแบบสอบถามวัดทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น**

ข้อ คำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted	คุณภาพ
ข้อ 1.1	218.7700	542.0375	.2385	.9065	ใช้ได้
ข้อ 1.2	219.5200	553.4238	.2840	.9095	ใช้ได้
ข้อ 1.3	218.9400	544.2186	.2547	.9071	ใช้ได้
ข้อ 1.4	218.5700	534.3082	.5069	.9047	ใช้ได้
ข้อ 1.5	219.8600	539.9196	.2072	.9069	ใช้ได้
ข้อ 1.6	220.0200	541.3531	.2756	.9072	ใช้ได้
ข้อ 1.7	220.0100	540.2322	.2655	.9077	ใช้ได้
ข้อ 1.8	219.6600	531.8428	.3287	.9059	ใช้ได้
ข้อ 1.9	219.3500	523.8662	.5591	.9036	ใช้ได้
ข้อ 1.10	219.9300	540.8738	.2348	.9083	ใช้ได้
ข้อ 1.11	218.8100	531.5494	.4806	.9046	ใช้ได้
ข้อ 1.12	218.5200	531.2218	.5710	.9042	ใช้ได้
ข้อ 1.13	220.3600	540.9802	.1979	.9069	ใช้ได้
ข้อ 1.14	218.8600	527.7176	.5516	.9039	ใช้ได้
ข้อ 1.15	219.6500	520.2904	.5001	.9039	ใช้ได้
ข้อ 2.1	219.8200	523.7855	.4999	.9040	ใช้ได้
ข้อ 2.2	219.6600	524.8327	.4565	.9045	ใช้ได้
ข้อ 2.3	218.9700	537.9284	.3164	.9059	ใช้ได้
ข้อ 2.4	219.3200	529.1693	.3838	.9053	ใช้ได้
ข้อ 2.5	219.5500	534.3914	.2743	.9065	ใช้ได้
ข้อ 2.6	219.3100	540.3575	.2020	.9070	ใช้ได้
ข้อ 2.7	219.1300	537.9930	.2766	.9062	ใช้ได้
ข้อ 2.8	219.3600	513.6671	.6789	.9020	ใช้ได้
ข้อ 2.9	220.3100	537.4686	.2241	.9070	ใช้ได้
ข้อ 2.10	219.1500	537.2803	.3069	.9060	ใช้ได้

ข้อ คำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted	คุณภาพ
ข้อ 2.11	220.0800	535.7511	.2868	.9062	ใช้ได้
ข้อ 2.12	218.8100	538.0544	.3244	.9058	ใช้ได้
ข้อ 2.13	218.8700	526.9425	.5433	.9039	ใช้ได้
ข้อ 2.14	219.4100	542.2847	.2476	.9076	ใช้ได้
ข้อ 2.15	219.1400	542.2024	.2836	.9070	ใช้ได้
ข้อ 3.1	218.8100	531.6908	.4694	.9047	ใช้ได้
ข้อ 3.2	218.9400	539.6731	.2841	.9061	ใช้ได้
ข้อ 3.3	218.8700	541.9728	.2671	.9063	ใช้ได้
ข้อ 3.4	220.3800	536.6824	.2954	.9061	ใช้ได้
ข้อ 3.5	220.5200	544.3733	.2318	.9074	ใช้ได้
ข้อ 3.6	219.7200	513.0723	.6938	.9018	ใช้ได้
ข้อ 3.7	219.7300	519.0678	.5409	.9034	ใช้ได้
ข้อ 3.8	219.8000	517.4545	.5597	.9032	ใช้ได้
ข้อ 3.9	219.0100	532.7979	.4247	.9050	ใช้ได้
ข้อ 3.10	220.3200	543.1289	.2196	.9080	ใช้ได้
ข้อ 3.11	219.3600	515.3236	.5782	.9029	ใช้ได้
ข้อ 3.12	218.9300	531.2779	.3581	.9055	ใช้ได้
ข้อ 3.13	218.6900	531.3878	.4499	.9048	ใช้ได้
ข้อ 3.14	220.7600	555.4166	.2133	.9107	ใช้ได้
ข้อ 3.15	219.7500	525.3409	.4107	.9050	ใช้ได้
ข้อ 4.1	218.6600	529.9842	.5280	.9042	ใช้ได้
ข้อ 4.2	218.6700	535.1122	.4189	.9052	ใช้ได้
ข้อ 4.3	218.9800	534.8077	.3569	.9055	ใช้ได้
ข้อ 4.4	218.6600	530.7115	.4782	.9045	ใช้ได้
ข้อ 4.5	219.6300	521.3870	.4734	.9042	ใช้ได้
ข้อ 4.6	219.0000	537.1111	.2849	.9062	ใช้ได้
ข้อ 4.7	220.0600	533.6529	.3313	.9058	ใช้ได้

ข้อ คำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted	คุณภาพ
ข้อ 4.8	219.1400	528.8893	.4429	.9047	ใช้ได้
ข้อ 4.9	219.3300	533.1122	.2986	.9062	ใช้ได้
ข้อ 4.10	219.0500	532.2500	.4889	.9046	ใช้ได้
ข้อ 4.11	219.9400	525.0065	.4464	.9046	ใช้ได้
ข้อ 4.12	218.9300	529.2173	.4940	.9043	ใช้ได้
ข้อ 4.13	218.9100	529.1332	.5271	.9042	ใช้ได้
ข้อ 4.14	218.7900	533.5615	.4992	.9047	ใช้ได้
ข้อ 4.15	218.6600	533.4388	.4749	.9048	ใช้ได้

Reliability Coefficients

N of Cases = 100.0

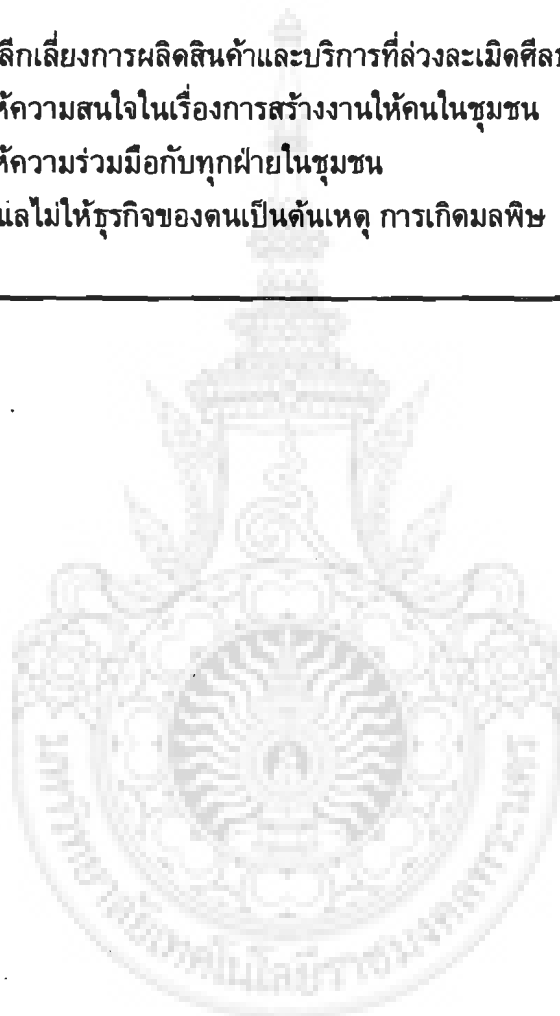
N of Items = 60

Alpha = .9070

คุณภาพแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง
ค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

ข้อ	รายการ	ค่าIOC	คุณภาพ
1.	นักธุรกิจที่รักษาลูกค้าไว้ไม่ได้ย่อมรักษารัฐกิจไม่ได้	1.00	ใช้ได้
2.	นักธุรกิจต้องให้บริการลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	1.00	ใช้ได้
3.	นักธุรกิจต้องขายสินค้าและบริการให้ถูกต้องตามจำนวน	1.00	ใช้ได้
4.	การบริการหลังการขายสำคัญน้อยกว่าการพยายามให้ลูกค้าซื้อสินค้า	1.00	ใช้ได้
5.	การทำธุรกิจคือกิจการที่แสวงหากำไร	1.00	ใช้ได้
6.	นักธุรกิจพึงขายสินค้าและบริการในราคาที่ทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้า	1.00	ใช้ได้
7.	นักธุรกิจต้องพยายามทำให้สินค้าที่ผลิตมีราคาสูงขึ้น	1.00	ใช้ได้
8.	นักธุรกิจต้องหาทางลดความน่าเชื่อถือของคู่แข่งชั้นเพื่อลดคู่แข่งทางการตลาด	1.00	ใช้ได้
9.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการกลั่นแกล้งคู่แข่งชั้น	1.00	ใช้ได้
10.	นักธุรกิจจำเป็นต้องคบหาผู้มีอิทธิพลเพื่อให้พ้นจากการกลั่นแกล้งของคู่แข่งชั้น	0.80	ใช้ได้
11.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับคู่แข่งชั้นเพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดีขึ้น	1.00	ใช้ได้
12.	นักธุรกิจต้องพยายามหาแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าของตนเอง	1.00	ใช้ได้
13.	นักธุรกิจต้องรักษาความลับแหล่งทรัพยากรเพื่อป้องกันการขาดแคลนทรัพยากร	0.80	ใช้ได้
14.	นักธุรกิจต้องไม่พยายามเปิดโอกาสให้คู่แข่งชั้น	1.00	ใช้ได้
15.	นักธุรกิจพึงระลึกว่าการตัดสินใจเป็นต้นทุนการผลิต	1.00	ใช้ได้
16.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับหน่วยราชการในการทำหน้าที่พลเมืองดี	1.00	ใช้ได้
17.	นักธุรกิจต้องรับรู้ว่าการทำธุรกิจกับหน่วยราชการมีความสำคัญ	1.00	ใช้ได้
18.	นักธุรกิจต้องละเว้นการสนับสนุนการกระทำของข้าราชการที่มีเจตนาทุจริต	1.00	ใช้ได้
19.	นักธุรกิจควรให้ของขวัญหรือของกำนัลแก่ข้าราชการเพื่อสร้างกำลังใจในการทำงาน	0.80	ใช้ได้
20.	นักธุรกิจต้องพยายามหาช่องว่างของกฎหมายเพื่อให้กิจการของตนดีขึ้น	1.00	ใช้ได้
21.	นักธุรกิจต้องทำธุรกิจกับหน่วยราชการอย่างตรงไปตรงมา	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ค่าIOC	คุณภาพ
23.	นักธุรกิจต้องพยายามให้การผลิตสินค้าและบริการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติให้น้อยที่สุด	0.80	ใช้ได้
24.	นักธุรกิจต้องพยายามลดการผลิตสินค้าที่เป็นอันตรายต่อความสงบสุขของ สังคม	0.80	ใช้ได้
25.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าและบริการที่ส่งละเมิดศีลธรรม	1.00	ใช้ได้
26.	นักธุรกิจต้องให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานให้คนในชุมชน	1.00	ใช้ได้
27.	นักธุรกิจต้องให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชน	1.00	ใช้ได้
28.	นักธุรกิจต้องดูแลไม่ให้อธุรกิจของตนเป็นต้นเหตุ การเกิดมลพิษ	0.80	ใช้ได้

คุณภาพแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ข้อ	รายการ	ค่า P	ค่า r	คุณภาพ
1.	นักธุรกิจที่รักษาลูกค้าไว้ไม่ได้ย่อมมีนักธุรกิจไม่ได้	0.73	0.28	ใช้ได้
2.	นักธุรกิจต้องให้บริการลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	0.67	0.32	ใช้ได้
3.	นักธุรกิจต้องขายสินค้าและบริการให้ถูกต้องตามจำนวน	0.67	0.40	ใช้ได้
4.	การบริการหลังการขายสำคัญน้อยกว่าการพยายามให้ลูกค้าซื้อสินค้า	0.58	0.52	ใช้ได้
5.	การทำธุรกิจคือกิจการที่แสวงหากำไร	0.68	0.48	ใช้ได้
6.	นักธุรกิจพึงขายสินค้าและบริการในราคาที่ทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้า	0.68	0.52	ใช้ได้
7.	นักธุรกิจต้องพยายามทำให้สินค้าที่ผลิตมีราคาสูงขึ้น	0.67	0.60	ใช้ได้
8.	นักธุรกิจต้องหาทางลดความน่าเชื่อถือของกลุ่มแข่งขันเพื่อลดคู่แข่งทางการตลาด	0.64	0.36	ใช้ได้
9.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการกลั่นแกล้งคู่แข่ง	0.56	0.44	ใช้ได้
10.	นักธุรกิจจำเป็นต้องคบหาผู้มีอิทธิพลเพื่อให้พ้นจากการกลั่นแกล้งของคู่แข่ง	0.65	0.20	ใช้ได้
11.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดีขึ้น	0.60	0.24	ใช้ได้
12.	นักธุรกิจต้องพยายามหาแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าของตนเอง	0.60	0.20	ใช้ได้
13.	นักธุรกิจต้องรักษาความลับแหล่งทรัพยากรเพื่อป้องกันการขาดแคลนทรัพยากร	0.67	0.52	ใช้ได้
14.	นักธุรกิจต้องไม่พยายามเปิดโอกาสให้คู่แข่ง	0.67	0.56	ใช้ได้
15.	นักธุรกิจพึงระลึกว่าการตัดสินใจเป็นต้นทุนการผลิต	0.54	0.32	ใช้ได้
16.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับหน่วยราชการในการทำหน้าที่พลเมืองดี	0.67	0.76	ใช้ได้
17.	นักธุรกิจต้องรับรู้ว่าการทำธุรกิจกับหน่วยราชการมีความสำคัญ	0.70	0.68	ใช้ได้
18.	นักธุรกิจต้องละเว้นการสนับสนุนการกระทำของข้าราชการที่มีเจตนาทุจริต	0.72	0.56	ใช้ได้
19.	นักธุรกิจควรให้ของขวัญหรือของกำนัลแก่ข้าราชการเพื่อสร้างกำลังใจในการทำงาน	0.75	0.72	ใช้ได้
20.	นักธุรกิจต้องพยายามหาช่องว่างของกฎหมายเพื่อให้กิจการของตนดีขึ้น	0.76	0.56	ใช้ได้
21.	นักธุรกิจต้องทำธุรกิจกับหน่วยราชการอย่างตรงไปตรงมา	0.67	0.44	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ค่า P	ค่า r	คุณภาพ
22.	นักธุรกิจต้องให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น	0.68	0.21	ใช้ได้
23.	นักธุรกิจต้องพยายามให้การผลิตสินค้าและบริการทำลายทรัพยากรธรรมชาติให้น้อยที่สุด	0.63	0.48	ใช้ได้
24.	นักธุรกิจต้องพยายามลดการผลิตสินค้าที่เป็นอันตรายต่อความสงบสุขของสังคม	0.55	0.56	ใช้ได้
25.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าและบริการที่ลวงละเมิดศีลธรรม	0.70	0.68	ใช้ได้
26.	นักธุรกิจต้องให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานให้คนในชุมชน	0.70	0.48	ใช้ได้
27.	นักธุรกิจต้องให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชน	0.65	0.80	ใช้ได้
28.	นักธุรกิจต้องดูแลไม่ให้อธุรกิจของตนเป็นต้นเหตุ การเกิดมลพิษ	0.67	0.36	ใช้ได้

Reliability Coefficients

N of Cases = 100.0

N of Items = 28

r_{tt} (K.R.-20) = 0.8028

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ เขมวิรัตน์ กศ.ม. (การวิจัยและวัดผลการศึกษา)
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
 สาขาคณิตศาสตร์และสถิติ
 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรทิพา เพ็ริ้วพานิช บธ.ม.
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
 สาขาวิชาการบัญชี
 คณะบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำพา ชยสดมภ์ บธ.ม.
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
 สาขาวิชาการบัญชี
 คณะบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญลักษณ์ ทิพย์ฤทธิ์ บธ.ม.
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
 สาขาวิชาการบัญชี
 คณะบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. อาจารย์เพ็ญพิมล ทুমประเสน กศ.ม.(ภาษาไทย)
 อาจารย์ ระดับ 7
 สาขาภาษาไทย
 คณะศิลปศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม “ความรู้และทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ”

แบบสอบถาม ความรู้และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา ความรู้และทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ โดยจะนำ ข้อมูลที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัย ฯ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างเหมาะสม ต่อไป แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

- ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ
- ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษาทุกท่าน ช่วยตอบแบบสอบถาม ตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและสามารถใช้เป็นแนวทางในการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสมต่อไป โดยผู้วิจัยจะจัดเก็บข้อมูล ทั้งหมดเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณ นักศึกษาทุกคน ที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

อาจารย์สนทยา เขมวีรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี คงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ เขมวีรัตน์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านที่สุด

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
---------------------------	----------------------------
2. ระดับชั้นปี

☐ ชั้นปีที่ 1 , ปวส.ปีที่ 1	☐ ชั้นปีที่ 2 , ปวส. ปีที่ 2
☐ ชั้นปีที่ 3 , ป.ตรีต่อเนื่องปีที่ 1	☐ ชั้นปีที่ 4 , ป.ตรีต่อเนื่อง ปีที่ 2
3. สาขาวิชา

☐ การเงิน	☐ การจัดการ
☐ การตลาด	☐ การบัญชี
☐ สารสนเทศ	☐ ภาษาอังกฤษธุรกิจ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

☐ ต่ำกว่า 2.50	☐ 2.50 – 3.50
☐ สูงกว่า 3.50	
5. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ	☐ ทำงานรัฐวิสาหกิจ
☐ ทำงานเอกชน	☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ เกษตรกรรม	☐ รับจ้าง
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนน	ระดับความคิดเห็น	
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
4	หมายถึง	เห็นด้วย
5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	การนัดหมายกับลูกค้าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด					
2.	การทำธุรกิจไม่จำเป็นต้องได้ผลตอบแทน 100 %					
3.	ควรให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคด้านปริมาณ					
4.	การให้บริการแก่ลูกค้าควรทำด้วยความซื่อสัตย์					
5.	บางครั้งอาจต้องทำผิดบ้างเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น					
6.	การนำสินค้าที่มีคุณภาพต่างกันมาขายคละกันจะช่วยลดต้นทุน					
7.	บางครั้งอาจต้องพูดเกินจริงเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าโดยเร็ว					
8.	ควรเก็บสินค้าไว้รอเวลาเพื่อให้ราคาขายสินค้าสูงขึ้น					
9.	การแสดงที่เซย ๆ ของลูกค้าเป็นเรื่องน่าขบขัน					
10.	ควรต้อนรับลูกค้าที่แต่งกายดีเพราะมีแนวโน้มว่าจะซื้อสินค้า					
11.	คำแนะนำของลูกค้าเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อกิจการ					
12.	ควรพยายามจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าอย่างรวดเร็ว					
13.	ควรพยายามทุกทางเพื่อให้ลูกค้าซื้อสินค้าอย่างรวดเร็ว					
14.	ควรเปิดโอกาสให้ลูกค้าได้เลือกซื้อสินค้าอย่างเท่าเทียมกัน					
15.	การส่งสินค้าล่าช้าเล็กน้อยไม่ส่งผลเสียต่อธุรกิจ					
16.	การแย่งลูกค้าจากคู่แข่งกันได้เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจ					
17.	ควรโจมตีสินค้าของคู่แข่งเพื่อให้ขายสินค้าได้มากขึ้น					
18.	การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าทำให้เป็นผู้นำทางการตลาดได้					
19.	บางครั้งการปล่อยข่าวให้คู่แข่งเสียหายเป็นสิ่งจำเป็น					
20.	ไม่ควรนำข้อมูลของคู่แข่งมาเปิดเผยโดยมิชอบ					
21.	การร่วมมือคิดค้นกับคู่แข่งจะทำให้ได้สินค้าแปลกใหม่					
22.	ควรร่วมเป็นพันธมิตรกับคู่แข่งเพื่อรักษาสภาวะแวดล้อม					
23.	การลอกเลียนสินค้าของผู้อื่นช่วยให้กิจการมีกำไรสูงขึ้น					
24.	การรู้ความลับของคู่แข่งทำให้การดำเนินกิจการดีขึ้น					
25.	ควรร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อหาแหล่งพลังงานทดแทน					
26.	การใช้อิทธิพลกับคู่แข่งบ้างเป็นเรื่องจำเป็น					
27.	ควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างถูกต้อง					
28.	ควรร่วมมือกับคู่แข่งในการประหยัดทรัพยากร					
29.	ไม่ควรกระทำการใด ๆ ที่ทำให้คู่แข่งเสื่อมเสียชื่อเสียง					
30.	ไม่ควรกีดกันคู่แข่งให้เสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
31.	ควรปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเคร่งครัด					
32.	ควรบริจาคให้หน่วยงานราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม					
33.	สินค้าและบริการที่ติดต่อกับหน่วยราชการควรมีคุณภาพสมราคา					
34.	ควรมีการเตรียมของฝากให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้สะดวกในการติดต่อ					
35.	ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่มีรายได้จากการติดต่อขายสินค้า					
36.	สินค้าที่ขายให้หน่วยราชการควรตั้งราคาสูงกว่าปกติ					
37.	บางครั้งอาจต้องจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้งานที่ประมูล					
38.	การหลีกเลี่ยงภาษีทำให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียน					
39.	ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการเพื่อช่วยเหลือสังคม					
40.	การติดต่อกับหน่วยราชการถ้าทำตามขั้นตอนที่กำหนดจะล่าช้า					
41.	เพื่อผลทางธุรกิจบางครั้งอาจต้องเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุจริต					
42.	ควรทำบัญชีตามเอกสารที่มีอยู่จริง					
43.	ควรส่งเสริมให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์					
44.	ควรมีสินน้ำใจให้เจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มกำลังใจในการทำงาน					
45.	ควรขายสินค้าคุณภาพต่ำให้หน่วยราชการเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย					
46.	ควรรหาโอกาสแสดงความจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์					
47.	ควรหมั่นดูแลสภาพอาคารให้แข็งแรงเพื่อความปลอดภัย					
48.	ควรทำงานให้เสร็จอย่างรวดเร็วเพื่อประหยัดพลังงาน					
49.	ควรเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม					
50.	การจัดแสดงสินค้าโดยใช้สตรีนุ่นน้อยหม่นน้อยช่วยให้สินค้าน่าสนใจ					
51.	ควรมีการจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติในราคาถูก					
52.	การโฆษณาโดยอ่านคำเตือนอย่างรวดเร็วช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย					
53.	ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ					
54.	การหลีกเลี่ยงภาษีเป็นภัยต่อประเทศชาติ					
55.	ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อกำจัดมลพิษจากการผลิตสินค้า					
56.	การนำสินค้านิยามาจำหน่ายทำให้ลูกค้าได้สินค้าน่าราคาถูก					
57.	ควรโฆษณาสินค้าด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม					
58.	ควรส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
59.	ควรป้องกันการเกิดมลพิษอันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการ					
60.	ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดปริมาณขยะ					

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง
1.	นักธุรกิจที่รักษาลูกค้าไว้ไม่ได้ย่อมรักษาธุรกิจไม่ได้		
2.	นักธุรกิจต้องให้บริการลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน		
3.	นักธุรกิจต้องขายสินค้าและบริการให้ถูกต้องตามจำนวน		
4.	การบริการหลังการขายสำคัญน้อยกว่าการพยายามให้ลูกค้าซื้อสินค้า		
5.	การทำธุรกิจคือกิจการที่แสวงหากำไร		
6.	นักธุรกิจพึงขายสินค้าและบริการในราคาที่ทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้า		
7.	นักธุรกิจต้องพยายามทำให้สินค้าที่ผลิตมีราคาสูงขึ้น		
8.	นักธุรกิจต้องหาทางลดความน่าเชื่อถือของกลุ่มแข่งขันเพื่อลดคู่แข่งทางการตลาด		
9.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการกลั่นแกล้งคู่แข่ง		
10.	นักธุรกิจจำเป็นต้องคบหาผู้มีอิทธิพลเพื่อให้พ้นจากการกลั่นแกล้งของกลุ่มแข่งขัน		
11.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อสร้างสภาวะตลาดที่ดีขึ้น		
12.	นักธุรกิจต้องพยายามหาแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าของตนเอง		
13.	นักธุรกิจต้องรักษาความลับแหล่งทรัพยากรเพื่อป้องกันการขาดแคลนทรัพยากร		
14.	นักธุรกิจต้องไม่พยายามเปิดโอกาสให้คู่แข่ง		
15.	นักธุรกิจพึงระลึกว่าการตัดสินใจเป็นต้นทุนการผลิต		
16.	นักธุรกิจต้องร่วมมือกับหน่วยราชการในการทำหน้าที่พลเมืองดี		
17.	นักธุรกิจต้องรับรู้ว่าการทำธุรกิจกับหน่วยราชการมีความสำคัญ		
18.	นักธุรกิจต้องละเว้นการสนับสนุนการกระทำของข้าราชการที่มีเจตนาทุจริต		
19.	นักธุรกิจควรให้ของขวัญหรือของกำนัลแก่ข้าราชการเพื่อสร้างกำลังใจในการทำงาน		
20.	นักธุรกิจต้องพยายามหาช่องว่างของกฎหมายเพื่อให้กิจการของตนดีขึ้น		
21.	นักธุรกิจต้องทำธุรกิจกับหน่วยราชการโดยตรงไปตรงมา		
22.	นักธุรกิจต้องให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น		
23.	นักธุรกิจต้องพยายามให้การผลิตสินค้าและบริการทำลายทรัพยากรธรรมชาติให้น้อยที่สุด		
24.	นักธุรกิจต้องพยายามลดการผลิตสินค้าที่เป็นอันตรายต่อความสงบสุขของสังคม		
25.	นักธุรกิจต้องหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าและบริการที่ลวงละเมิดศีลธรรม		
26.	นักธุรกิจต้องให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานให้คนในชุมชน		
27.	นักธุรกิจต้องให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชน		
28.	นักธุรกิจต้องดูแลไม่ให้ธุรกิจของตนเป็นต้นเหตุ การเกิดมลพิษ		

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ	นายสนทยา เขมวิรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	8 มิถุนายน พ.ศ. 2501
สถานที่อยู่อาศัย	บ้านเลขที่ 79/235 หมู่บ้านลภาวัน 9 ถนนเลียบคลองแอน ตำบลบางพลับ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 10210
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ ระดับ 7 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะบริหารธุรกิจ
ประวัติการศึกษา	
2529	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) เอกการเงินและธนาคาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2542	ศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) เอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2546	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย

- คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการ
- คุณลักษณะของอาจารย์สายบริหารธุรกิจตามความคาดหวังของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- การศึกษาการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ชื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี คงเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	16 กรกฎาคม พ.ศ. 2495
สถานที่อยู่อาศัย	บ้านเลขที่ 73/19 ซอยพงษ์คำริ 1 หมู่บ้านพงษ์เพชรนิเวศน์ 2 ถนนงามวงศ์วาน ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะบริหารธุรกิจ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) เอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ.2532	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (คอ.ม.) สาขาบริหาร อาชีพและเทคโนโลยีศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
พ.ศ.2544	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย

- ความพึงพอใจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา
- คุณลักษณะของอาจารย์สายบริหารธุรกิจตามความคาดหวังของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- การศึกษาการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ชื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ เขมวิรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	12 เมษายน พ.ศ. 2501
สถานที่อยู่อาศัย	บ้านเลขที่ 79/235 หมู่บ้านลภาวัน 9 ตำบลบางพลับ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) เอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย

- ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร
- ความคาดหวังของนักศึกษาต่อการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร
- การศึกษาการดำเนินงานเพื่อป้องกัน และแก้ไขการประพุดิผิดระเบียบวินัย ของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- คุณลักษณะของอาจารย์สายบริหารธุรกิจตามความคาดหวังของนักศึกษา อาจารย์
และผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในการพัฒนา
อาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ทศนคติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสถิติ 1 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร ที่ผ่านการเรียนแบบร่วมมือ
- ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร